

2023

ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2566
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

096-662-2428

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/EAI>

ISSN: 2822-0056 (Print)

วารสารการบริหารการศึกษาและนวัตกรรมการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

EDUCATIONAL ADMINISTRATION AND INNOVATION JOURNAL
FACULTY OF EDUCATION, NAKHON SAWAN RAJABHAT UNIVERSITY

วารสารราย 6 เดือน ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2566

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
398/1 หมู่ที่ 3 ตำบลย่านมัทรี อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ 60130
โทร. 0-5621-9100 ต่อ 2102

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทินกร ชอัมพงษ์
โทร. 096-6622428

<http://edu.nsruc.ac.th/2018/>

**วารสารการบริหารการศึกษาและนวัตกรรมการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์**

วัตถุประสงค์

วารสารการบริหารการศึกษาและนวัตกรรมการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จัดพิมพ์เพื่อเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เผยแพร่ผลงานวิจัย นวัตกรรม และองค์ความรู้ใหม่อันเป็นความก้าวหน้าทางวิชาการ ด้านศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ในยุคสมัยแห่งการปฏิรูปการเรียนรู้ของนักวิชาการ อาจารย์ และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยรับพิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิจัย และบทความวิชาการ โดยเปิดรับบทความภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ที่มีสาระเกี่ยวกับการศึกษา ปรัชญาการศึกษา การบริหารการศึกษา หลักสูตรและการเรียนการสอน จิตวิทยาการศึกษาและแนะแนว นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา การวัดและการประเมินผลทางการศึกษา วิจัยและสถิติการศึกษา การประกันคุณภาพ การศึกษาพิเศษ การพัฒนาวิชาชีพครู พหุวัฒนธรรมศึกษา แหล่งวิทยาการการเรียนรู้และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การศึกษา

เจ้าของวารสาร

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ที่ปรึกษา

คณบดีคณะครุศาสตร์
Dean, Faculty of Education

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
Nakhon Sawan Rajabhat University

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทินกร ชอัมพงษ์
Asst.Prof. Dr.Thinnakorn Cha-umpong

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
Nakhon Sawan Rajabhat University

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นันทิพัทธา สังข์ยก
Asst.Prof. Niphattra Sangyok

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
Nakhon Sawan Rajabhat University

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร.วิทยา จันทร์ศิลา
Prof. Dr.Vithaya Jansila
รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร
Assoc.Prof.Dr. Chaiya Pawabutr
รองศาสตราจารย์ ดร.ภาสกร เรืองรอง
Assoc.Prof.Dr. Passkorn Roungrong
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยงยุทธ ยะบุญจง
Asst.Prof.Dr. Yongyouth Yaboonthong
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัมปนาท คูศิริรัตน์
Asst.Prof.Dr. Kampanart Kusirirat

มหาวิทยาลัยขอนแก่น
Khonkaen University
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
Sakonkakhon Rajabhat University
มหาวิทยาลัยนเรศวร
Naresuan University
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
Bansomdejchaopraya Rajabhat University

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาธิต ทรัพย์รวงทอง

Asst.Prof.Dr. Satom Subruangthong

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงใจ พุทธิเกษม

Asst.Prof.Dr.Duangjai Puttasem

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

Nakhon Sawan Rajabhat University

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

Nakhon Sawan Rajabhat University

กำหนดการเผยแพร่

ปีละ 2 ฉบับ (ราย 6 เดือน) คือ ฉบับแรกของปี มกราคม – มิถุนายน

ฉบับที่สองของปี กรกฎาคม – ธันวาคม

ศิลปกรรม

นายราเมศ ชาญณรงค์

Mr. Rames Channarong

ภาพปก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทินกร ชอัมพงษ์และนายราเมศ ชาญณรงค์

สำนักงาน

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

398/1 หมู่ที่ 3 ตำบลย่านมัทรี อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ 60130

โทร. 0-5621-9100 ต่อ 2102

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทินกร ชอัมพงษ์

โทร. 096-6622428

<http://edu.nsr.u.ac.th/2018/>

บทความที่นำมาตีพิมพ์ในแต่ละฉบับ กองบรรณาธิการจะตรวจสอบเป็นขั้นแรก แล้วจัดให้มีกรรมการภายนอกร่วม
กลั่นกรอง (Peer Review) และประเมินบทความตามเกณฑ์และแบบฟอร์มที่กำหนดในลักษณะเป็น Double - Blind
Peer Review คือปกปิดรายชื่อผู้เขียนบทความและผู้เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความ

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

รองศาสตราจารย์ ดร.วรภุช ถิ่นอ่อนช้าง

รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรรณศรี

รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก

รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ

รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาติ ปณระราช

รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิพิพัฒน์ รักพรมงคล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรพรรณ ชาวประทุม

รองศาสตราจารย์ ดร.อนุวัติ คุณแก้ว

รองศาสตราจารย์ ดร.สรวงพร กุศลส่ง

รองศาสตราจารย์ ดร.นันทิยา น้อยจันทร์

รองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยงยุทธ ยะบุญธง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัชภูมิ สีชมภู

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชยาگانต์ เรืองสุวรรณ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วนิดา ฝาระนัต

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รชฎ สุวรรณภูมิ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมผกา ธรรมสิทธิ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงศธร มหาวิทยาลัย

ศาสตราจารย์ ดร.บังอร เสรีรัตน์

รองศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร อินทรสมพันธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนัย กิรติรัตน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐมน พันธุ์ชาติ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาโรจน์ เผ่าวงศากุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีรวิชญ์ ปิยนนทศิลป์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ นันทะศรี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษทิพย์ ศิริชัยศิลป์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณตนนท์ เถียรประภากุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์คมกริช บุญเขียว

อาจารย์ ดร.ภูวคัล จุลสุคนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชยพล ธงภักดี

อาจารย์ ดร.มีนมาส พรานป่า

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต
นครสวรรค์

มหาวิทยาลัยนเรศวร

มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยทักษิณ

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยนครพนม

มหาวิทยาลัยนครพนม

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

อาจารย์ ดร.พนัส จันทร์ศรีทอง

มหาวิทยาลัยเกริก

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

รองศาสตราจารย์ ดร.วชิระ วิชสุวรรณันท์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

รองศาสตราจารย์ ดร.เยาวเรศ ภัคดีจิตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาธิต ทรัพย์รวงทอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปพนสรณ์ โพธิพิทักษ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทีปพิพัฒน์ สันตะวัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรพจน์ แนบเนียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพัฒนา หอมบุปผา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายทิพย์ ยะฟู

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธาทิพย์ งามนิล

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรรณราย เทียมทัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาภากร โพธิ์คง

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

อาจารย์ ดร.ไกรวิชญ์ ดีเอม

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

สารจากบรรณาธิการ

วารสารการบริหารการศึกษาและนวัตกรรมการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ฉบับนี้เป็นฉบับที่ 6 จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่บทความวิชาการ บทความวิจัย ให้กับนักวิชาการทั้งภายนอกและภายในมหาวิทยาลัย เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ แนวคิดประสบการณ์และสร้างเครือข่ายเชิงวิชาการ

ตั้งนั้นฉบับปีที่ 3 ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม - ธันวาคม 2566 ได้นำเสนอบทความที่น่าสนใจ รวมทั้งสิ้น 5 เรื่อง แบ่งเป็นบทความวิชาการ 1 เรื่อง และบทความวิจัย 4 . เรื่อง บทความที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารฉบับนี้ได้ผ่านการตรวจสอบ การประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญเฉพาะศาสตร์สาขา โดยถือเป็นมาตรฐานทางวิชาการที่ทางกองบรรณาธิการวารสารการบริหารการศึกษาและนวัตกรรมการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ได้พิจารณาคัดเลือก

ในส่วนของของวารสารการบริหารการศึกษาและนวัตกรรมการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาทางกองบรรณาธิการจึงให้ความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาและส่งเสริมการนำเสนอผลงานวิจัยและผลงานวิชาการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนผลงานให้นักวิชาการทั้งภายนอกและภายในมหาวิทยาลัย กองบรรณาธิการได้ให้ความสำคัญกับคุณภาพและมาตรฐานกับผลงานทางวิชาการเพื่อพัฒนาวารสารให้ได้เป็นที่ยอมรับมากยิ่งขึ้น

ทางกองบรรณาธิการวารสารการบริหารการศึกษาและนวัตกรรมการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ต้องขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาใช้เวลาอันมีค่าของท่าน ร่วมพิจารณาผลงานทางวิชาการที่ได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขบทความให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ ขอขอบคุณนักวิชาการที่ให้ความเชื่อมั่นในคุณภาพของวารสาร ซึ่งทางกองบรรณาธิการขอให้ความเชื่อมั่นว่าวารสารวิชาการฉบับนี้มีเนื้อหาที่น่าสนใจและทรงคุณค่าและจะดำเนินการพัฒนาคุณภาพวารสารให้มีมาตรฐานยิ่งขึ้นไป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทินกร ชอัมพงษ์

บรรณาธิการวารสารการบริหารการศึกษาและนวัตกรรมการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ทัศนะ แนวคิด และรูปแบบการนำเสนอบทความในวารสารนี้เป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่ละคน การนำบทความหรือส่วนหนึ่งของบทความไปตีพิมพ์เผยแพร่ให้อ้างอิงแสดงที่มาข้อมูลเกี่ยวกับผู้เขียนบทความ และกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ในการคัดเลือกบทความลงตีพิมพ์ และจะแจ้งให้เจ้าของบทความทราบหลังจากผู้ประเมินอิสระตรวจอ่านบทความแล้ว

สารบัญ

	หน้า
วารสารการบริหารการศึกษาและนวัตกรรมการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์	ก
คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความ	ง
สารจากบรรณาธิการ	ฉ
สารบัญ	ช
การพัฒนาแบบฝึกที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียนคำยากในบทเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	
THE DEVELOPMENT OF EXERCISE THAT ENHANCE ABILITY TO READ AND WRITE DIFFICULT WORDS IN LESSONS OF THAI LANGUAGE DEPARTMENT FOR PRIMARY-5 STUDENTS	1
<i>กัมขิมา เฝือกใต้, ทิพรรัตน์ มาศเมธาทิพย์</i>	
การพัฒนาระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ในหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษา	
THE DEVELOPMENT OF AN ONLINE ASSIGNMENT SUBMISSION SYSTEM SCHOOL INTERNSHIP SUBJECT IN BACHELOR OF EDUCATION IN THE FIELD OF EDUCATION	14
<i>ศศิธร เทพรังสาร, วราภรณ์ สัจจวาลย์, ธนพล เชื้อเมืองพาน, ธิดาวลัย อุ่นกอง</i>	
ความสอดคล้องระหว่างอัตลักษณ์ผู้เรียนและผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่	
CONGRUENCE BETWEEN THE STUDENT IDENTITY AND DESIRED OUTCOMES OF EDUCATION, FOLLOWING THE NATIONAL EDUCATIONAL STANDARDS (B.E. 25 6 1) OF THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE CHIANG MAI	31
<i>เฉลิมพล พาดตา, อภิลิทธิ์ แก้วฟู</i>	
ฉากทัศน์แห่งอนาคตการศึกษา จากวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่	
FUTURE SCENARIO FOR VISION OF ADMINISTRATORS , EDUCATION SANDBOX SCHOOLS , MAE CHAEM DISTRICT, CHIANGMAI PROVINCE	41
<i>ปรัชญา สมณา, ชณิษฐา อินทธีรา, คณิศร ไชยมงคล</i>	
การพัฒนาารูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1	
THE DEVELOPMENT OF AN EDUCATIONAL MANAGEMENT MECHANISM MODEL BASED ON COMMUNITY INNOVATION AT BAN MUANG KAO "SRI INTHRATIT" SCHOOL SUKHOTHAI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1	50
<i>อุไรวรรณ โพธิ์นาค</i>	
ภาคผนวก	62

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิอ่านบทความวารสารการบริหารการศึกษาและนวัตกรรมการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

63

การพัฒนาแบบฝึกที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียนคำยากในบทเรียน กลุ่ม
สาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
THE DEVELOPMENT OF EXERCISE THAT ENHANCE ABILITY TO READ AND WRITE
DIFFICULT WORDS IN LESSONS OF THAI LANGUAGE
DEPARTMENT FOR PRIMARY-5 STUDENTS

กัณทิมา เผือกไต¹, ทิพรัตน์ มาศเมธาธิพย์²

Kantima Phueakatai¹, Thipparat Masmeatathip²

Corresponding Author E-mail: Kantima.phueaktai@gmail.com

Received: Apr 28, 2023; Revised: May 27, 2023; Accepted: Sept 18, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายหลักคือ การพัฒนาแบบฝึกที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียนคำยากในบทเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ดำเนินการวิจัยโดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา มี 4 ขั้นตอน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนโรงเรียนอนุบาลศรีสำโรง จำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามความพึงพอใจ ผลการวิจัยพบว่า

1) จำนวนนักเรียนอ่านไม่ออกอ่านไม่คล่อง คิดเป็นร้อยละ 15.65 และนักเรียนเขียนไม่ได้เขียนไม่คล่อง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 19.13 และคำที่เป็นปัญหาด้านการอ่านและการเขียนคำยากในบทเรียนมีจำนวน 350 คำ ซึ่งแบ่งเป็นหมวดหมู่ตามลักษณะของคำ ได้ 6 ชุด พบว่าคำที่นักเรียนอ่านไม่ออกอ่านไม่คล่องเขียนไม่ได้เขียนไม่คล่องมากที่สุดคือคำราชาศัพท์ คิดเป็นร้อยละ 26.00 คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 24.80 คำสะกดไม่ตรงตามมาตรา คิดเป็นร้อยละ 24.00 คำควบกล้ำ คิดเป็นร้อยละ 23.20 คำตัวการ์ตูน คิดเป็นร้อยละ 22.82 และคำ รร (ร หัน) คิดเป็นร้อยละ 20.00 2) แบบฝึกที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียนคำยากในบทเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สร้างขึ้น มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมเท่ากับ 4.72 ทั้ง 6 ชุด เมื่อนำไปทดลองกับกลุ่มย่อย 12 คน ได้ประสิทธิภาพ 85.76/83.70 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 3) ผลการทดลองใช้แบบฝึกที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียนคำยากในบทเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่าคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้ประสิทธิภาพของแบบฝึกของกลุ่มทดลองมีค่าเท่ากับ 88.18/86.52 4) ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียนคำยากในบทเรียน ด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ครูผู้ใช้และนักเรียนกลุ่มทดลองเห็นว่ามีค่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : อำนวยการ, ผู้บริหารสถานศึกษา, ครู

¹คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์,

¹Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

²คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์,

²Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

Abstract

The purpose of this research was to develop of exercise that enhance ability to read and write difficult words in lessons of Thai Language Department for primary-5 students. This research comprised 4 steps of research and development process. The sample was a group of 35 primary-5 students. The research instrument was the satisfaction survey. The research results were as follows;

1. Reading and writing with difficult words issue; there were 18 students who were barely able read the words or have an inability to read, representing 15.65 percent and 22 students who have an inability to write or hardly write the difficult words, representing 19.13 percent. In addition, there were 350 difficult words in the lessons which can be divided into 6 groups. Royal language was the word that the students were not able to read and write the most, representing 26.00 percent. Thai words of foreigner origin, representing 24.80 percent. Homophones represented 24.00 percent. Blended words represented 23.20 percent. The words that consist of Karan represented 22.82 percent and the words consisting of “รร” represented 20 percent. 2. The suitability of the 6 exercises, that enhance ability to read and write difficult words in lessons of Thai Language Department for primary-5 students, was 4.72. After testing with a small group of 12 students, the researcher found that the efficiency of the exercise was 85.76/83.70 which was higher than the specified criterion. 3. The result of applying exercises that enhance ability to read and write difficult words in lessons of Thai Language Department for primary-5 students, indicated that the score obtained after the experiment was significantly higher than the score obtained before the experiment at the .01 level. The efficiency of the experimental group was 88.18/86.52. 4. The result of student satisfaction with exercises that enhance ability to read and write difficult words, regarding to inputs, processes and outputs, showed that the appropriateness of the teacher and students in the experimental group was at the highest level.

Keywords: Exercises Development, Enhance Ability to Read, Write Difficult Words

บทนำ

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ จึงมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของคนไทยเป็นอย่างยิ่ง การที่คนไทยมีภาษาไทยใช้ร่วมกัน ทำให้คนในชาติมีความรู้สึกเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีความเป็นเชื้อชาติเดียวกัน ทั้งยังเป็นเครื่องมือของการพัฒนา เพราะการแสวงหาความรู้การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การถ่ายทอดความคิดศิลปะวิทยาการต่างๆ การติดต่อสื่อสาร การประกอบอาชีพ ซึ่งล้วนต้องอาศัยภาษาไทยทั้งสิ้น ดังนั้นภารกิจของครูผู้สอนประการหนึ่ง คือ การสอนภาษาไทยให้ผู้เรียนสามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และใช้ภาษาไทยเพื่อการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ การแสวงหาความรู้ความเพลิดเพลิน การเรียนการสอนภาษาไทย จึงมีความสำคัญกับผู้เรียนทุกคน เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง และสามารถสืบทอดมรดกทางภาษา ช่วยกันอนุรักษ์ภาษาไทยไว้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติซึ่งได้รับสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ คนไทยควรภูมิใจที่จะใช้ และดำรงไว้ให้ยั่งยืนคู่กับความเป็นไทย (สุวิธิตา จรุงเกียรติกุล. 2560: 21)

สนิท สัตโยภาส (2552) ความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านเป็นสิ่งจำเป็นสมควรอย่างยิ่งที่จะได้ฝึกฝนให้มีทักษะการอ่าน และมีนิสัยรักการอ่าน ชอบการใฝ่หาความรู้ และหมั่นติดตามความเคลื่อนไหว ความเจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ด้วยการอ่านอยู่เสมอเพื่อจะได้นำองค์ความรู้ที่ได้จากการอ่านมาช่วยพัฒนาชีวิตแห่งตน และสังคมส่วนรวมให้เจริญก้าวหน้าต่อไป (กองทัพ เคลือบพนิกุล. 2542: 80) ได้กล่าวถึง การอ่านว่าเป็นทักษะทางภาษาที่มนุษย์ใช้เป็นเครื่องมือเพื่อการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และความบันเทิงใจให้กับตนเอง นับว่าการอ่านจะก่อประโยชน์ให้แก่มนุษย์โดยตรงในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะนักเรียนจำเป็นต้อง ใช้การอ่านเป็นประจำ เพื่อศึกษาหาความรู้จากหนังสือและจากตำราเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นผู้ที่มีความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ จึงมีชีวิตที่ได้เปรียบและสมบูรณ์แบบในการติดต่อสื่อสาร ทั้งเรื่องส่วนตัวและส่วนรวมอย่างได้ผลดีกว่าผู้ที่อ่านหนังสือไม่ออกและเขียนไม่ได้ (กรมวิชาการ. 2551: 188) ได้กล่าวว่า การอ่านยังเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาหาความรู้และพัฒนาชีวิต ซึ่งนอกจากจะทำให้เกิดความรู้แล้ว ยังก่อให้เกิดความเพลิดเพลินและส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้แนวคิดในการดำรงชีวิต

จิตรภรณ์ โกบุตร และน้ำผึ้ง โพธิ์ใจ (2551) ความหมายของการเขียนสะกดคำไว้ว่า การจัดเรียงลำดับพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด และตัวการันต์ได้ถูกต้องตามพยัญชนะ ตามหลักเกณฑ์ให้ถูกต้องตามพจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2564 โดยมีความหมายที่ชัดเจนและถูกต้องและสามารถสื่อความหมายให้ผู้อ่านได้เข้าใจตรงตามเจตนารมณ์ของผู้เขียน

กรมวิชาการ (2551) พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช องค์พระประมุขของชาติ มอบแก่ผู้นำศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้และผู้แทนเอกชน สอนศาสนาอิสลาม เขตการศึกษาเขต 2 เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2548 ได้กล่าว ในตอนหนึ่งว่า “การรู้ภาษาและอ่านเขียนได้เป็นประโยชน์มากทำให้ความสะดวกในการติดต่อ การอ่านและการเขียนหนังสือได้จะช่วยให้มีโอกาสเรียนรู้วิทยาการ และเทคโนโลยีใหม่ๆ ได้มากมาย นอกจากนี้ภาษายังเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการถ่ายทอด ความรู้ ความคิด รวมทั้ง คุณธรรม ความดี ทุกอย่าง (กรมวิชาการ. 2540: 73) ได้อ้างถึง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มุ่งเน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุลโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดยกำหนดให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ มีจุดประสงค์ที่จะพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดมุ่งหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดสาระการเรียนรู้ซึ่งประกอบองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการ การเรียนรู้เป็น 8 กลุ่มสาระ สาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นสาระหลักในกลุ่มแรกที่ใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอน เพื่อสร้างพื้นฐานการคิดและเป็น กลยุทธ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤตของชาติ

จากการสำรวจข้อมูลนักเรียนที่อ่านออกเขียนได้และอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทั้งหมดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 พบว่านักเรียนที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ มีจำนวนร้อยละ 65.39 เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ร้อยละ 39.45 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ต้องมีการประเมินทักษะการอ่านและการเขียน เพื่อให้ผ่านเกณฑ์ในการพิจารณาการผ่านระดับชั้น จากความสำคัญของการอ่านและการเขียนดังกล่าวโรงเรียนอนุบาลศรีสำโรง จึงกำหนดโครงการประเมินผลการอ่านและการเขียนของนักเรียนเพื่อนำผลที่ได้มาพัฒนาปรับปรุง และจากการประเมินผลด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลศรีสำโรง ปีการศึกษา 2565 ผลปรากฏว่า นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 115 คน อ่านหนังสือไม่ออก และอ่านหนังสือไม่คล่อง 18 คน คิดเป็นร้อยละ 15.65 เขียนหนังสือไม่ได้ และเขียนหนังสือไม่คล่อง 22 คน คิดเป็น ร้อยละ 19.13 รวมนักเรียนอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ อ่านไม่คล่อง เขียนไม่คล่อง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีทั้งหมด 40 คน คิดเป็นร้อยละ 34.78 (แบบสำรวจข้อมูลการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ การอ่านไม่คล่อง เขียนไม่คล่องของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลศรีสำโรง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ปีการศึกษา 2565)

เพื่อแก้ไขปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ผู้ศึกษาจึงหาวิธีเสริมทักษะการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ โดยศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ต่างๆ ธอร์นไคค์ ได้กล่าวเกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้ของบุคคลว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลพร้อมที่จะกระทำ ถ้ากระทำซ้ำและยิ่งทำมากความชำนาญจะเกิดขึ้นได้ง่าย (จิตราภรณ์ โกบุตร และน้ำผึ้ง โพธิ์ใจ. 2551: 18) ได้ให้ความหมายของแบบฝึก หมายถึง อุปกรณ์หรือสื่อการเรียนการสอนประเภทหนึ่งที่ทำให้นักเรียนได้ใช้เพื่อฝึกทักษะ หรือเสริมทักษะในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เป็นการทบทวนเนื้อหาให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนและเพื่อตรวจสอบความรู้ของนักเรียนในเรื่องนั้นๆ ว่ามีพัฒนาการ และสามารถนำความรู้ที่ไปใช้ได้มากน้อยเพียงใด (เทียมจันทร์ ดำเนินนรินทร์ และคณะ. 2562: 29) ได้ให้ความหมายของแบบฝึก หมายถึง สื่อการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง จนเกิดความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นโดยที่กิจกรรมที่ได้ปฏิบัติในแบบฝึกครอบคลุมในเนื้อหาที่นักเรียนไปแล้วจะทำให้ นักเรียนมีความรู้และมีทักษะมากขึ้น เพราะมีรูปแบบหรือลักษณะที่หลากหลาย

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาและพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำยากในบทเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ขึ้นเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในการอ่านและการเขียนคำยากในบทเรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากนักเรียนขาดวินัยในตนเองทางด้านการอ่านและการเขียนเป็นอย่างมาก โดยใช้แบบฝึกที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียนคำยากในบทเรียน โดยใช้คำที่นักเรียนมีปัญหาในการอ่านและการเขียน จากหนังสือเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชุดภาษา พาที และวรรณคดีลำนำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการสำรวจและสังเคราะห์ปัญหาในการอ่านและการเขียนคำยากในบทเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เกิดความรู้และสามารถอ่านและเขียนสะกดคำได้ถูกต้องซึ่งทักษะการอ่านและการเขียนนั้นเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้และเป็นพื้นฐานสำคัญในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์คำที่มีปัญหาในการอ่านและการเขียนคำยากในบทเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียนคำยากในบทเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนแลหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียนคำยากในบทเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนด้วยใช้แบบฝึกที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียนคำยากในบทเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งพัฒนาแบบฝึกที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียนคำยากในบทเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยผู้วิจัยได้ศึกษา หลักการ แนวคิด และทบทวนวรรณกรรมในประเด็นต่อไปนี้

1. การส่งเสริมการอ่านและการเขียน

การอ่านและการเขียนหนังสือเป็นการพัฒนาตนเองและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์เป็นสิ่งจำเป็นมากในการพัฒนาคนและพัฒนาสังคม การอ่านและการเขียนหนังสือของคนไทยเป็นกิจกรรมที่ไม่แพร่หลายแม้ในหมู่ผู้รู้หนังสือแล้ว รวมทั้งขาดการชักจูง การกระตุ้นและนิสัยการรักการอ่านและการเขียนทั้งในและนอกโรงเรียน เมื่อเทียบกับความเพลิดเพลินและการได้ฟังได้รู้เรื่อง ต่างๆจากโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียงแล้ว การอ่านและการเขียนหนังสือเพิ่มวัตถุประสงค์ดังกล่าวต้องใช้ความพยายามมากกว่าและต้องมีทักษะในการอ่านและการเขียน ถ้าจะให้การอ่านและการเขียนหนังสือเกิดเป็นนิสัยจำเป็นต้องมีการปลูกฝังและชักชวนให้เกิดความสนใจ การอ่านและการเขียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการเขียน ซึ่งควรมีลักษณะดังนี้

1.1 ใ้ใจให้เกิดความอยากอ่านหนังสือ

1.2 ให้เกิดความพยายามที่จะอ่านเพื่อจะได้อ่านเรื่องที่น่าสนใจที่อยู่ในหนังสือและนำเสนอตามกิจกรรมที่จัดขึ้น

1.3 แนะนำ กระตุ้นให้อยากรู้ อยากเห็นเรื่องน่ารู้ต่างๆ เกิดความรอบรู้ คิดกว้าง มีการอ่านและเขียนต่อเนื่องจนเป็นนิสัย

1.4 สร้างบรรยากาศที่อ่านและเขียน รวมทั้งให้มีวัสดุการอ่านและการเขียน

2. แนวคิดในการพัฒนาการอ่าน การเขียนภาษาไทย

การพัฒนาการอ่านการเขียนสะกดคำ ภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพควรมีการเตรียมความพร้อมและคำนึงถึงในเรื่องต่อไปนี้

2.1 การจัดห้องสมุด สำหรับนักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ จากสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนได้เข้าสู่บรรยากาศของการอ่านและได้ใกล้ชิดกับหนังสือมากยิ่งขึ้น

2.2 ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเขียน ควรมีการศึกษาค้นคว้า การเตรียมความพร้อมในการจัดกิจกรรม มีความเข้าใจในการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการเขียนจัดเตรียมสื่อและวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรม การวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรม รวมทั้งเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องนิสัยรักการอ่านและการเขียน

3. ความสำคัญและความสามารถในการอ่าน

การอ่านมีความสำคัญการอ่านเป็นสิ่งจำเป็นสมควรอย่างยิ่งที่จะได้ฝึกฝนให้มีทักษะการอ่าน และมีนิสัยรักการอ่าน ชอบการใฝ่หาความรู้ และหมั่นติดตามความเคลื่อนไหว ความเจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ด้วยการอ่านอยู่เสมอเพื่อจะได้นำองค์ความรู้ที่ได้จากการอ่านมาช่วยพัฒนาชีวิตแห่งตน และสังคมส่วนรวมให้เจริญก้าวหน้าต่อไป (ฉลาด สมพงษ์. 2562: 27)

สรุปได้ว่าการออกเสียง เป็นการอ่านเบื้องต้น เพื่อให้รู้จักการอ่านพยัญชนะ สระ เพื่อการผสมเสียงอ่านเป็นคำ ทีละคำ มุ่งเน้นให้อ่านคำ ออกเสียงได้ จึงใช้วิธีสะกดตัวผสมคำอ่านเพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้หลักเกณฑ์ในการไล่สะกดคำ อ่านคำใหม่ได้ ลักษณะการอ่านแบบนี้เรียกว่า อ่านออก ให้อ่านคำได้แตกฉาน

4. ความสำคัญของการเขียน

ความสำคัญของการเขียนสะกดคำไว้ว่า เป็นพื้นฐานสำคัญเบื้องต้นที่ครูผู้ฝึกสอนต้องฝึกฝนให้กับนักเรียนตั้งแต่เริ่มเรียนเพื่อให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในการแสดงความคิดเห็นออกเป็น เป็นลายลักษณ์อักษร ที่สามารถทำให้ผู้อ่านสื่อความ ได้ถูกต้องตลอดจนสามารถนำประโยชน์จากการเขียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่แสดงถึง ความเป็นผู้มีคุณภาพทางการศึกษา (กรรณิการ์ เลิศกระโทก และคณะ. 2560: 17)

ความสำคัญของการเขียนสะกดคำไว้ว่า การเขียนสะกดมีความสำคัญมากเพราะเป็นการใช้สัญลักษณ์แทนเสียงพูด เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดเรื่องราวต่างๆ ดังนั้น การเขียนสะกดคำจึงมีความสำคัญต่อการเขียนเป็นอย่างมาก เพราะเป็นพื้นฐานที่จำเป็นของการเรียนอย่างหนึ่ง นักเรียนจะต้องรู้จักสะกดคำให้ถูกต้องก่อน จึงจะสามารถเขียนประโยค และเรื่องราวได้ ถ้านักเรียนเขียนสะกดคำผิดจะทำให้ไม่เข้าใจเรื่องราวจากผู้อื่น และไม่สามารถทำให้ผู้อื่นเข้าใจความคิดของตนเองได้ นับว่าการเขียนสะกดคำให้ถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญมากในทักษะการเขียน (บัณฑิตา แจ่มจบ. 2562: 15)

สรุปได้ว่าความสำคัญของการเขียนสะกดคำไว้ว่า เป็นพื้นฐานสำคัญเบื้องต้นที่ครูผู้สอนต้องฝึกฝนให้กับนักเรียน ตั้งแต่เริ่มเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในการแสดงความคิดเห็นออกเป็นลายลักษณ์อักษร ที่สามารถทำให้ผู้อ่านสื่อความ ได้ถูกต้อง ตลอดจนสามารถนำประโยชน์จากการเขียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่แสดงถึงความเป็นผู้มีคุณภาพทางการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลศรีสำโรง ภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2565 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 จำนวน 115 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลศรีสำโรง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2565 โดยสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายโดยวิธีจับฉลาก ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แบบทดสอบการอ่านและการเขียนคำยากในบทเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 6 ชุด คือ ชุดที่ 1 แบบฝึกที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียนคำ ยากในบทเรียน เรื่อง คำสะกดไม่ตรงมาตรา ชุดที่ 2 แบบฝึกที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียนคำยากใน บทเรียน เรื่อง คำควบกล้ำ ชุดที่ 3 แบบฝึกที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียนคำยากในบทเรียน เรื่อง คำตัว การันต์ ชุดที่ 4 แบบฝึกที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียนคำยากในบทเรียน เรื่อง คำ รร (ร หัน) ชุดที่ 5 แบบฝึกที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียนคำยากในบทเรียน เรื่อง คำราชาศัพท์ และ ชุดที่ 6 แบบฝึกที่ส่งเสริม ความสามารถในการอ่านและการเขียนคำยากในบทเรียน เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องการอ่านและการเขียนคำยากในบทเรียน จำนวน 350 คำ มาสร้างแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยให้ ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์ จำนวน 60 ข้อ

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สารที่ 1 การอ่าน สารที่ 2 การเขียน เพื่อสร้างแบบทดสอบสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด
2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. สร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร เรื่องการอ่านและการเขียนคำยากในบทเรียน โดยนำคำยากที่นักเรียนอ่านและเขียนไม่ถูกต้อง จำนวน 350 คำ มาสร้างแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์ จำนวน 60 ข้อ
4. นำแบบทดสอบที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบเพื่อขอข้อเสนอแนะนำไปปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญประเมิน โดยมีผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน
5. ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อทดสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามของแบบทดสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมโดยใช้สูตร IOC โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้
 - + 1 เมื่อแน่ใจว่าแบบฝึกที่ส่งเสริมความสามารถการอ่านและการเขียนมีความเหมาะสม
 - 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าแบบฝึกที่ส่งเสริมความสามารถการอ่านและการเขียนมีความเหมาะสม
 - 1 เมื่อแน่ใจว่าแบบฝึกที่ส่งเสริมความสามารถการอ่านและการเขียนไม่มีความเหมาะสมจากการพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อทดสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของผู้เชี่ยวชาญได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาค่า IOC มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ได้ข้อสอบที่มีค่า IOC เป็นไปตามเกณฑ์จำนวน 30 ข้อ
6. นำแบบทดสอบที่ได้ตรวจความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยนำไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านคลองตาลระจ่างจินดา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 35 คน นำคำตอบของนักเรียนมาตรวจให้คะแนน โดยพิจารณาดังนี้ ตอบถูก ให้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือตอบไม่ได้ หรือตอบเกิน 1 คำตอบ ให้ 0 คะแนน
7. นำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความยาก และค่าอำนาจจำแนก ของแบบทดสอบ เป็นรายข้อ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูล แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป และค่าความยากตั้งแต่ 0.20 - 0.80 ได้ข้อสอบที่มีค่าความยากระหว่าง 0.20 ถึง 0.74 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 0.60 จำนวน 30 ข้อ ซึ่งครอบคลุมสาระการเรียนรู้และตัวชี้วัดหรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม นำแบบทดสอบที่คัดเลือกไว้มาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบทดสอบทั้งฉบับ ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.93
8. นำแบบทดสอบมาจัดพิมพ์เพื่อใช้เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอ่านและการเขียนคำยากในบทเรียน

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ค่าที่เป็นปัญหาด้านการอ่านและการเขียนคำยากในบทเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ตารางที่ 1 แสดงจำนวน ร้อยละของนักเรียนที่อ่านไม่ออกและอ่านไม่คล่อง เขียนไม่ได้และเขียนไม่คล่อง

รายการสำรวจ	จำนวนนักเรียนที่มีปัญหา	
	จำนวน	ร้อยละ
1. อ่านไม่ออกและอ่านไม่คล่อง	18	15.65
2. เขียนไม่ได้และเขียนไม่คล่อง	22	19.13
รวม	40	34.95

(n = 115)

จากตารางที่ 1 พบว่านักเรียนอ่านไม่ออกและอ่านไม่คล่อง จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 15.65 นักเรียนเขียนไม่ได้และเขียนไม่คล่อง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 19.13

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าที่เป็นปัญหาด้านการอ่านและการเขียนคำยากในบทเรียนแบ่งเป็นหมวดหมู่ตามลักษณะของคำ

การอ่านและการเขียนคำยากในบทเรียน	ร้อยละ	ค่า
1. คำสะกดไม่ตรงตามมาตรา	24.00	60
2. คำควบกล้ำ	23.20	58
3. คำตัวกรันต์	22.82	55
4. คำ รร (ร หัน)	20.00	50
5. คำราชาศัพท์	26.00	65
6. คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย	24.80	62

จากตารางที่ 2 พบว่าค่าที่นักเรียนอ่านไม่ออกอ่านไม่คล่อง เขียนไม่ได้เขียนไม่คล่องมากที่สุด คือ คำราชาศัพท์ คิดเป็นร้อยละ 26.00 คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 24.80 คำสะกดไม่ตรงตามมาตรา คิดเป็นร้อยละ 24.00 คำควบกล้ำ คิดเป็นร้อยละ 23.20 คำตัวกรันต์ คิดเป็นร้อยละ 22.82 คำ รร (ร หัน) คิดเป็นร้อยละ 20.00 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียนคำยากในบทเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ตารางที่ 3 แสดงความเหมาะสมของแบบฝึกที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านและเขียนคำยากในบทเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

รายการประเมิน	\bar{x}	S.D.	ระดับ
ชุดที่ 1 เรื่องคำสะกดไม่ตรงตามมาตรา			
1.ด้านแบบฝึกพัฒนาการอ่านและการเขียน	4.77	0.17	มากที่สุด
2.ด้านแผนการจัดการเรียนรู้	4.80	0.14	มากที่สุด
3.ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้	4.85	0.22	มากที่สุด
4.ด้านการวัดและประเมินผล	4.73	0.28	มากที่สุด
รวม	4.79	0.08	มากที่สุด
ชุดที่ 2 เรื่องคำควบกล้ำ			
1.ด้านแบบฝึกพัฒนาการอ่านและการเขียน	4.79	0.17	มากที่สุด

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
2.ด้านแผนการจัดการเรียนรู้	4.84	0.17	มากที่สุด
3.ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้	4.80	0.21	มากที่สุด
4.ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.73	0.28	มากที่สุด
รวม	4.80	0.15	มากที่สุด
ชุดที่ 3 เรื่องคำตัวการ์นต์			
1.ด้านแบบฝึกพัฒนาการอ่านและการเขียน	4.81	0.12	มากที่สุด
2.ด้านแผนการจัดการเรียนรู้	4.76	0.26	มากที่สุด
3.ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้	4.80	0.21	มากที่สุด
4.ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.80	0.30	มากที่สุด
รวม	4.79	0.13	มากที่สุด
ชุดที่ 4 เรื่องคำ รร (ร หัน)			
1.ด้านแบบฝึกพัฒนาการอ่านและการเขียน	4.80	0.16	มากที่สุด
2.ด้านแผนการจัดการเรียนรู้	4.80	0.20	มากที่สุด
3.ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้	4.85	0.22	มากที่สุด
4.ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.73	0.37	มากที่สุด
รวม	4.79	0.14	มากที่สุด
ชุดที่ 5 เรื่องคำราชาศัพท์			
1.ด้านแบบฝึกพัฒนาการอ่านและการเขียน	4.84	0.14	มากที่สุด
2.ด้านแผนการจัดการเรียนรู้	4.84	0.17	มากที่สุด
3.ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้	4.75	0.31	มากที่สุด
4.ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.67	0.33	มากที่สุด
รวม	4.78	0.16	มากที่สุด
ชุดที่ 6 เรื่องคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย			
1.ด้านแบบฝึกพัฒนาการอ่านและการเขียน	4.77	0.20	มากที่สุด
2.ด้านแผนการจัดการเรียนรู้	4.84	0.17	มากที่สุด
3.ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้	4.80	0.27	มากที่สุด
4.ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.80	0.30	มากที่สุด
รวม	4.79	0.21	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.72	0.23	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่าแบบฝึกที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านและเขียนคำยากในบทเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน โดยสรุปในภาพรวมแบบฝึกมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.72 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.23 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4 แสดงผลการหาประสิทธิภาพแบบฝึกที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านและเขียนยากในบทเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กับเกณฑ์ร้อยละ 80

แบบฝึกที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านและเขียน คำยากในบทเรียน	ประสิทธิภาพกระบวนการ (E ₁)	ประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E ₂)
แบบฝึกที่ 1 เรื่องคำสะกดไม่ตรงตามมาตรา	88.57	
แบบฝึกที่ 2 เรื่องคำควบกล้ำ	86.51	
แบบฝึกที่ 3 เรื่องคำตัวการ์นต์	87.40	
แบบฝึกที่ 4 เรื่องคำ รร (รหัน)	88.06	86.52
แบบฝึกที่ 5 เรื่องคำราชาศัพท์	89.69	
แบบฝึกที่ 6 เรื่องคำภาษาต่างประเทศที่ใช้	88.83	
รวมเฉลี่ย	88.18	

จากตารางที่ 4 พบว่าการวิเคราะห์การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านและเขียนคำยากในบทเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่าแบบฝึกมีประสิทธิภาพ 88.18 / 86.52 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียนคำยากในบทเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ตารางที่ 5 แสดงการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านและเขียนคำยากในบทเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านและเขียนคำยากในบทเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กับเกณฑ์ร้อยละ 80

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D. _D	t	p
ก่อนเรียน	35	30	21.46	2.65				
หลังเรียน	35	30	25.63	2.57	4.17	1.58	15.61**	0.0000

P** < .01

จากตารางที่ 5 พบว่าการประเมินความสามารถในการอ่านและเขียนคำยากในบทเรียน กลุ่มสาระ การเรียนรู้ ภาษาไทย ของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 21.46 และ 25.63 ตามลำดับและเมื่อเปรียบเทียบก่อนเรียน และหลังเรียน พบว่านักเรียนมีความสามารถในการอ่านและเขียนคำยากในบทเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 6 แสดงการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านและเขียนคำยากในบทเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนด้วยการใช้แบบฝึกที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านและเขียนคำยากใน บทเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยกับเกณฑ์

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	\bar{x}	S.D.	คะแนน เกณฑ์	% of Mean	t	Sig
หลังเรียน	35	30	25.63	2.57	24	85.43	3.75*	0.0003

P* < .05

จากตารางที่ 6 พบว่านักเรียนที่ใช้แบบฝึกที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านและเขียน คำยากในบทเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 25.63 คิดเป็นร้อยละ 85.43 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนประเมินความสามารถในการอ่านและเขียน คำยากในบทเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กับเกณฑ์ พบว่าความสามารถในการอ่านและเขียน คำยากในบทเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาเพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียน คำยากในบทเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การสร้างและหาประสิทธิภาพแบบฝึกที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียน คำยากในบทเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 6 ชุด โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาความเหมาะสมของแบบฝึกที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียน คำยากในบทเรียน ที่ใช้สอนนั้นโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะอาจเนื่องมาจากการสร้างชุดกิจกรรมส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ที่กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นั้น ผู้วิจัยได้ออกแบบการสร้างกิจกรรมในชุดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียน คำยากในบทเรียน อย่างมีหลักการ ผ่านกระบวนการอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งเป็นไปตามหลักการและทฤษฎีในการสร้างชุดกิจกรรมตามแนวคิดของ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2523: 119-120) ซึ่งได้ให้แนวคิดในการสร้างชุดกิจกรรมคือควรวีธีหลักจิตวิทยาเกี่ยวกับทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล การจัดระบบการใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย จัดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบการสร้างชุดกิจกรรมที่ดีจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องก่อนที่จะสร้างชุดกิจกรรม ซึ่งตรงกับองค์ประกอบการสร้างชุดกิจกรรมของ (ทิศนา แคมมณี. 2543: 10-12) ที่มีองค์ประกอบของชุดกิจกรรมเป็นไปอย่างมีระบบ และได้รับคำแนะนำปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่บกพร่องจากผู้เชี่ยวชาญ จึงทำให้ชุดกิจกรรมมีความสมบูรณ์ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพไว้ที่ 80/80 และจากผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียน คำยากในบทเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.76/83.70 ซึ่งหมายความว่านักเรียนได้ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากชุดกิจกรรมทั้ง 6 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 80.28 และได้ค่าเฉลี่ยจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอ่านและการเขียน คำยากในบทเรียน คิดเป็นร้อยละ 79.63 แสดงว่า แบบฝึกที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียน คำยากในบทเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (จักรกฤษณ์ จันทะคุณ และคณะ. 2560) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การคิดและเขียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ชุดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน คิดและเขียนมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ (จรัสศรี นกเพชร และคณะ. 2561) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมเรื่องการอ่านการเขียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียนคำยากในบทเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า คะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ได้ประสิทธิภาพของแบบฝึกของกลุ่มทดลองมีค่าเท่ากับ 88.18/86.52 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (บัวลอย ตระกูลสว่าง. 2549) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกการเขียนสรุปความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยวิธีการจัดกรอบผังมโนทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสรุปความด้วยวิธีการจัดกรอบมโนทัศน์ หลังการใช้แบบฝึกสูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ (สุรจ จรัสแผ้ว. 2549) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกกิจกรรมฝึกการคิดวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์หลังจากการใช้แบบฝึกกิจกรรมฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ฉนวนวัฒน์ นิยมสวัสดิ์ และคณะ. 2549) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาชุดฝึกทักษะการใช้ภาษาไทย เรื่องการเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยเกมปริศนาคำกลอน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ระดับคะแนนที่กำหนดไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียนคำยากในบทเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ครูผู้ใช้และนักเรียนกลุ่มทดลองเห็นว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดที่ปรากฏผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากแบบฝึกในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เน้นนักเรียนเป็นสำคัญให้นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมให้มากที่สุด และชุดกิจกรรมมีสีสันและตัวอักษรที่ช่วยสร้างความสนใจของนักเรียนต่อสิ่งที่กำลังเรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักเรียน ฝึกตัดสินใจและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยแบบฝึกในกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (จักรกฤษณ์ จันทะคุณ. 2560) ได้ทำการศึกษาผลการใช้แบบฝึกในกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และเขียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อแบบฝึกในกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และเขียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า หนังสือเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชุดภาษาพาที และวรรณคดีลำนํา เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียนคำยากในบทเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วยเพิ่มแรงจูงใจให้แก่ นักเรียนได้ จึงควรนำไปใช้ในการส่งเสริมการอ่านและการเขียนของนักเรียนตามเวลา และโอกาสที่เหมาะสม

2. ในระหว่างการดำเนินการจัดกิจกรรม ครูควรสังเกตพฤติกรรมนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำ อาจจะไม่เข้าใจหรือเกิดการเรียนรู้ช้า หรือต้องการความช่วยเหลือ ครูควรใช้เทคนิคเสริมแรงกระตุ้นให้นักเรียนสนใจ หรืออธิบายให้เข้าใจชัดเจนอีกครั้ง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการสร้างแบบฝึกทักษะในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เนื้อหาที่เข้าใจยาก หรือเนื้อหาที่เป็นปัญหาต่อการเรียนการสอนในกลุ่มทักษะภาษาไทยในแต่ละระดับชั้น เพื่อนำไปทดลองหาประสิทธิภาพ

2. ควรมีการสร้างแบบฝึกภาษาไทย ในหน่วยการเรียนรู้อื่นหรือในระดับชั้นอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2540). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา
กรมวิชาการ. (2551). แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
(พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร : คุรุสภาลาดพร้าว
- กรรณิการ์ เลิศกระโทก. (2560). ปัญหาด้านการอ่านและกลวิธีการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา.
กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- กองทัพ เคลือบพานิชกุล. (2542). การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- จักรกฤษณ์ จันทะคุณ และคณะ. (2560). การพัฒนาชุดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและเขียน สำหรับ นักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน). มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- จิตรภรณ์ โกบุตร และน้ำผึ้ง โพธิ์ใจ. (2551). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทย สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (หลักสูตรและการ
สอน). มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ฉลาด สมพงษ์ (2562). การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2523). ชุดการสอนระดับประถมศึกษา เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับ ประถมศึกษา หน่วย
ที่ 8-15. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ฉาณวัฒน์ นิมสวัสดิ์ และคณะ. (2549). การพัฒนาชุดฝึกทักษะการใช้ภาษาไทยเรื่องการเขียนสะกดคำกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทยด้วยปริศนาคำกลอนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
(หลักสูตรและการสอน). มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ทิตนา แชมมณี. (2543). การพัฒนากระบวนการคิด. กรุงเทพมหานคร: ม.ท.ป.
- บัวลอย ตระกูลสว่าง และคณะ. (2549). การพัฒนาชุดฝึกการเขียนสรุปความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้วยวีดิ
รอบบมโนทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (หลักสูตรและ
การสอน). มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- บัณฑิตา แจ้งจบ (2562). การเรียนการสอนระดับประถมศึกษา ชุดวิชาสื่อการอ่านการเขียนระดับ ประถมศึกษา.
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สนธิ สัตโยภาส. (2552). แบบฝึกทักษะการอ่านการเขียนที่มีประสิทธิภาพ. เชียงใหม่. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- สุรจ จรัสแผ้ว. (2549). การพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน). มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร.
- สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล. (2557). บทวิเคราะห์การศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต. ใน สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล.
- เทียมจันทร์ ดำเนินนรินทร์ และคณะ (2562.) การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถใน
การคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตร
และการสอน). มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

การพัฒนาระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา
ในหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษา

THE DEVELOPMENT OF AN ONLINE ASSIGNMENT SUBMISSION SYSTEM
SCHOOL INTERNSHIP SUBJECT IN BACHELOR OF EDUCATION IN THE FIELD OF
EDUCATION

ศศิธร เทพรังสาร¹, วราภรณ์ สังวาลย์², ธนพล เชื้อเมืองพาน³, ธิดาวลัย อุ๋นกอง^{4*}
Sasithorn Theprangsarn¹, Waraphom Sangwan², Thanaphon Chuamangphan³, Thidawan Unkong⁴

Corresponding Author E-mail: sasithorn.th@up.ac.th

Received: Jun 01, 2023; Revised: Jul 15, 2023; Accepted: Jul 31, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและหาคุณภาพของระบบส่งงานออนไลน์ของกลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ในหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษา เพื่อประเมินความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษา ชั้นปีที่ 5 จำนวน 235 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ระบบส่งงานออนไลน์ แบบประเมินความเหมาะสมของระบบส่งงานออนไลน์ และแบบประเมินความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อระบบส่งงานออนไลน์ ผลการวิจัยพบว่า

1) ระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษา มีคุณภาพระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านภาษาและเนื้อหา รองลงมา ได้แก่ ด้านการนำไปใช้และระบบปฏิบัติการ และด้านการออกแบบ ตามลำดับ 2) นิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษา มีความพึงพอใจต่อระบบส่งงานออนไลน์ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านภาษาและเนื้อหา อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านการนำไปใช้และระบบปฏิบัติการ อยู่ในระดับมาก และด้านการออกแบบตามลำดับ

คำสำคัญ : ระบบส่งงานออนไลน์, วิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา, หลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษา

^{1,2,3,4} วิทยาลัยการศึกษา, มหาวิทยาลัยพะเยา

^{1,2,3,4} School of Education, University of Phayao

Abstract

This study aimed to create and validate an online assignment submission system (Google Sites) for schools in the Bachelor of Education Program in Education and study user satisfaction with the online assignment submission system. The sample group consisted of 235 bachelor's degree students in the fifth year of the education program. The satisfaction survey and the online assignment submission system were the tools employed in this study. The findings of this research were as follows:

1. The online assignment submission system school in the Bachelor of Education Program in Education was at an excellent level. When considering each aspect, ordered from the highest to the lowest, language and content, followed by applying and operating system and design, respectively. 2. The students of the Bachelor of Education Program in Education satisfied with the online assignment submission system at a high level. When considering each aspect, it was found that the highest aspect was language and content, followed by applying and operating system, and design, respectively.

Keywords: Online Assignment Submission System, Teaching Practice in Educational Institutions Subject, Bachelor of Education Program in Education

บทนำ

วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา จัดตั้งโดยมติสภามหาวิทยาลัยพะเยา โดยอาศัยอำนาจตามความใน มาตรา 7(3) มาตรา 8 และมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. 2553 ในคราวประชุมครั้งที่ 5/2556 เมื่อวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2556 และให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2556 เป็นต้นไป ในการจัดตั้งวิทยาลัยการศึกษา สภามหาวิทยาลัยได้มอบหมายภารกิจด้านการศึกษา โดยเฉพาะความรับผิดชอบในการบริหารจัดการหลักสูตรด้านการศึกษา ทุกระดับทั้งระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก โดยหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา วิทยาลัย การศึกษาได้ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตร จากหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557 (หลักสูตร 5 ปี) ซึ่งประกอบด้วย 7 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาภาษาไทย สาขาวิชาภาษาอังกฤษ สาขาวิชาคณิตศาสตร์ สาขาวิชาเคมี สาขาวิชาชีววิทยา สาขาวิชาฟิสิกส์ และ สาขาวิชาพลศึกษา มีโครงสร้างหลักสูตร ได้แก่ 3 หมวดวิชา ดังนี้ 1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 2) หมวดวิชาเฉพาะ 3) หมวดวิชา เลือกลงเรียน โดยหมวดวิชาเฉพาะ ประกอบด้วย 2 วิชา ได้แก่ วิชาชีพรู และวิชาเอก ซึ่งวิชาชีพรู แบ่งเป็น 2 กลุ่มวิชา 1) กลุ่ม วิชาชีพรู 2) กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา โดยงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มี ภาระหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดแผนงาน แผนปฏิบัติการ และดำเนินการเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพทาง การศึกษา สำหรับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา งานฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษา ได้มีหน้าที่ดูแล รับผิดชอบกลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา จำนวน 2 รายวิชา รวมทั้งสิ้น 12 หน่วยกิต ได้แก่ 1) รายวิชา 161511 การ ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 และ 2) 161512 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 เพื่อให้เป็นไปตามประกาศศุภสภา เรื่อง การรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อการประกอบวิชาชีพ พ.ศ. 2557 ประกาศศุภสภา เรื่อง การรับรอง ปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อการประกอบวิชาชีพ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2564 และประกาศศุภสภา เรื่อง การ รับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อการประกอบวิชาชีพ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2565 โดยนิสิตวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ต้องออกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ภาคการศึกษาต้น รายวิชา 161511 การปฏิบัติการสอนใน สถานศึกษา 1 โดยการออกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา จะต้องดำเนินการจัดทำภาระงานที่สอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา ดังนี้ “การปฏิบัติการสอนและจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาเอก การบริหารจัดการในห้องเรียนเพื่อส่งเสริม การเรียนรู้ การวัดและ ประเมินผลและนำผลไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผลการปฏิบัติ การ ปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายในสถานศึกษา” และภาคการศึกษาปลาย รายวิชา 161512 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 โดยการออกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา จะต้องดำเนินการจัดทำภาระงานที่สอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา ดังนี้ “การ ปฏิบัติการสอนและจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาเอกอย่างเข้มข้น การบริหารจัดการในห้องเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ การวัด และประเมินผลและนำผลไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผลการปฏิบัติ การ ปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายในสถานศึกษา”

โปรแกรม Google Sites เป็นหนึ่งใน Google Apps for Education ที่ถูกพัฒนาขึ้นมาเพื่อสนับสนุนการเรียน การสอน สามารถสร้างเว็บไซต์ที่มีความหลากหลาย สะดวก รวดเร็ว สามารถรวบรวมข้อมูลประเภทต่าง ๆ ไว้ในที่เดียวกัน เช่น วิดีโอ รูปภาพ งานนำเสนอ ไฟล์เอกสาร และข้อความ ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่าย เวลา ทรัพยากรธรรมชาติ และสามารถ ทำงานร่วมกับ Google Drive ได้ในไฟล์ข้อมูลเดียวกันแม้ว่าจะอยู่ต่างสถานที่และเวลาซึ่งส่งผลให้งานดำเนินไปอย่างรวดเร็ว และสามารถทำงานไปพร้อมกันได้ รวมทั้ง สามารถให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ และเปลี่ยนเรียนรู้ได้ในเวลาเดียวกัน (กนกพร ฉันทนารุ่งภักดิ์. 2557)

ทั้งนี้ เนื่องด้วยมีสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด-19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) มหาวิทยาลัยพะเยา จึงได้แจ้งประกาศมหาวิทยาลัยพะเยา เรื่อง แนวทางการจัดการเรียนการสอน เพื่อป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) โดยให้ปรับวิธีการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่เหมาะสม รูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือหลายรูปแบบ เช่น การมอบหมายงาน การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ การสอนออนไลน์ การใช้ระบบออนไลน์ การบูรณาการร่วมกับระบบการประชุมทางไกล หรือรูปแบบอื่นๆ ตามความเหมาะสม ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นความสำคัญของการนำเทคโนโลยีมาบูรณาการในการเรียนการสอนรายวิชาในกลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา จึงสนใจที่จะดำเนินการพัฒนาระบบส่งงานออนไลน์ วิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา เพื่ออำนวยความสะดวกในการส่งงานของนิสิตที่ออกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาและนิสิตสามารถส่งงานได้ทุกที่ทุกเวลา รวมทั้ง อาจารย์นิเทศก์สามารถตรวจภาระงานของนิสิตผ่านระบบส่งงานออนไลน์ได้อย่างรวดเร็ว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและหาคุณภาพของระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา
2. เพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา

การทบทวนวรรณกรรม

การพัฒนาระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา คณะผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารแนวความคิดหรือทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการดำเนินการวิจัย โดยนำมาเรียบเรียงไว้ตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่ใช้ในการวิจัย

1.1 โปรแกรม Google Sites

สุกิจ สุวริยะชัยกุล (2558) Google Sites คือ โปรแกรมของ Google ที่ให้บริการสร้างเว็บไซต์ฟรี สามารถสร้างเว็บไซต์ได้ง่าย และสามารถรวบรวมความหลากหลายของข้อมูลไว้ในที่เดียว

กนกพร ฉันทนารุ่งภักดิ์ (2557) Google Sites เป็นหนึ่งใน Google Apps for Education ของ Google ที่ได้พัฒนาขึ้นมาเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน

วุฒิชัย แม่นรัมย์ (2563) Google Sites คือ โปรแกรมออนไลน์ใช้ในการสร้างเว็บไซต์ให้ง่ายขึ้นเหมือนกับการแก้ไขเอกสารธรรมดา ๆ ด้วย Google Sites โดยที่ผู้ใช้ไม่จำเป็นต้องรู้เรื่องเกี่ยวกับภาษาที่ใช้ในการสร้างเว็บไซต์ สามารถรวบรวมความหลากหลายของข้อมูลในที่เดียว เช่น รวมวิดีโอ ปฏิทินการนำเสนอ เอกสารหรือสิ่งที่แนบ และข้อความ อำนวยความสะดวกในการทำงาน ซึ่งมีให้เลือก 2 รูปแบบคือ Google Sites แบบที่ 1 คือ classic (แบบเก่า) ไม่ยืดหยุ่นตามอุปกรณ์ แบบที่ 2 คือ แบบใหม่ (ยืดหยุ่นตามอุปกรณ์) ใช้งานง่ายมากและดูทันสมัย

สรุปได้ว่า โปรแกรม Google Sites เป็นหนึ่งใน Google Apps for Education ที่ถูกพัฒนาขึ้นมาเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน สามารถสร้างเว็บไซต์ที่มีความหลากหลาย สะดวก รวดเร็ว สามารถรวบรวมข้อมูลประเภทต่าง ๆ ไว้ในที่เดียวกัน เช่น วิดีโอ รูปภาพ งานนำเสนอ ไฟล์เอกสาร และข้อความ ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่าย เวลา ทรัพยากรธรรมชาติ และสามารถทำงานร่วมกับ Google Drive ได้ในไฟล์ข้อมูลเดียวกันแม้ว่าจะอยู่ต่างสถานที่และเวลาซึ่งส่งผลให้งานดำเนินไป

อย่างรวดเร็วและสามารถทำงานไปพร้อมกันได้ รวมทั้ง สามารถให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ และเปลี่ยนเรียนรู้ ได้ในเวลาเดียวกัน

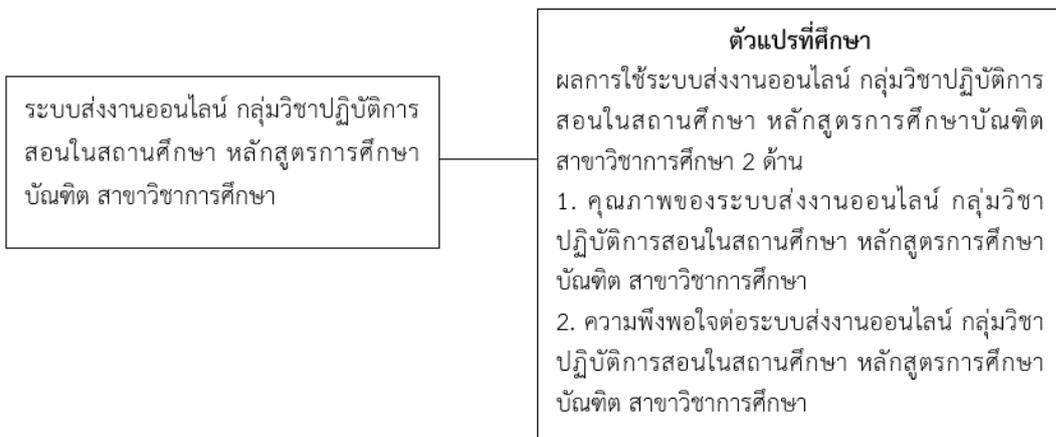
1.2 หลักการออกแบบ ADDIE Model

กิดานันท์ มลิทอง (2540) ได้กล่าวว่า หลักการออกแบบของ ADDIE Model เป็นกระบวนการพัฒนารูปแบบการสอนที่นำออกแบบการเรียนการสอนและนักพัฒนาการฝึกอบรมนิยมใช้กันซึ่ง ADDIE Model มีลำดับการพัฒนาเป็น 5 ขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์ (Analysis) การออกแบบ (Design) การพัฒนา (Development) การนำไปใช้ (Implement) และการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งแต่ละขั้นตอนเป็นแนวทางที่มีลักษณะที่ยืดหยุ่นเพื่อให้สามารถนำไปสร้างเป็นเครื่องมือได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Kevin Kruse (2008: 1) การออกแบบการสอนเป็นแบบจำลองที่ใช้วิธีการเชิงระบบและมีขั้นตอนการออกแบบการสอนให้มี ประสิทธิภาพ โดยใช้แนวคิด “ADDIE Model” ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นตอนการวิเคราะห์ (Analysis) เป็นการวิเคราะห์และประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหรือแก้ปัญหา 2) ขั้นตอนการออกแบบ (Design) เป็นการระบุกิจกรรมการเรียนรู้ วิธีการเรียนการสอน การเลือกสื่อ และการประเมินผลการเรียนรู้ 3) ขั้นตอนการพัฒนา (Development) เป็นการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน การพัฒนานวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาเครื่องมือวัด และประเมินผล 4) ขั้นตอนการนำไปใช้ (Implementation) เป็นการนำเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน นวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ และเครื่องมือวัดและประเมินผล ไปใช้ใน สถานการณ์จริง 5) ขั้นตอนการประเมินผล (Evaluation) เป็นการประเมินความก้าวหน้าของ ผู้เรียน และนวัตกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า การพัฒนาและการออกแบบเครื่องมือหรือนวัตกรรมใดๆ นั้นจำเป็นต้องอาศัยหลักการแนวคิด ทฤษฎีในพัฒนาและออกแบบ ซึ่งการพัฒนาเครื่องมือหรือนวัตกรรมต่างๆควรพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน ผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นแล้วว่า หลักการออกแบบของ ADDIE Model แต่ละขั้นตอนเป็นแนวทางที่มีลักษณะที่ยืดหยุ่นเพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ใน สร้างพัฒนาเครื่องมือได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ชั้นปีที่ 5 มหาวิทยาลัยพะเยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ชั้นปีที่ 5 มหาวิทยาลัยพะเยา จำนวน 235 คน โดยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง แบ่งเป็นสาขาวิชาภาษาไทย จำนวน 93 คน

สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 54 คน สาขาวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 41 คน สาขาวิชาเคมี จำนวน 15 คน สาขาวิชาชีววิทยา จำนวน 22 คน สาขาวิชาฟิสิกส์ จำนวน 6 คน และสาขาวิชาพลศึกษา จำนวน 4 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ระบบส่งงานออนไลน์ (Google Sites) กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา
2. แบบประเมินความเหมาะสมของระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา
3. แบบประเมินความพึงพอใจของระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

1. ระบบส่งงานออนไลน์ (Google Sites) กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

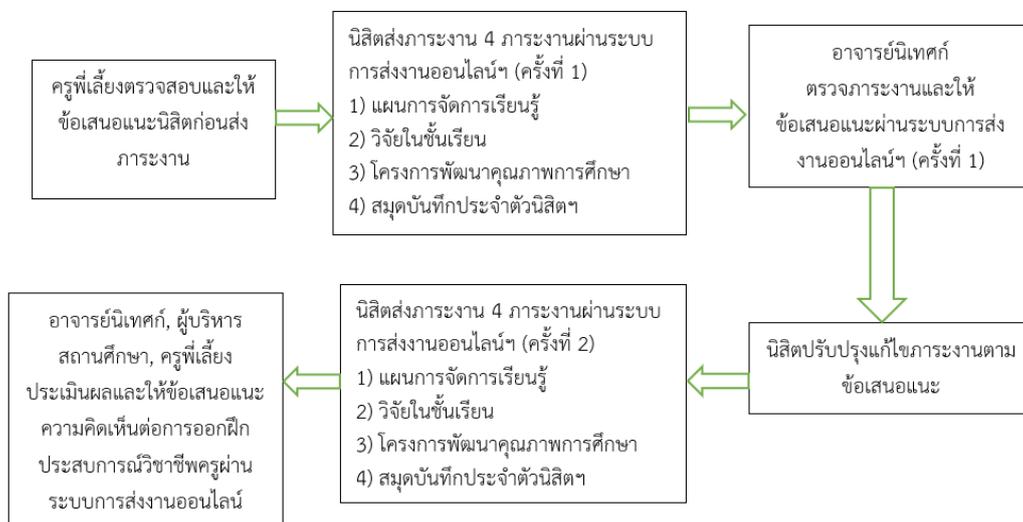
ในหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา และแบบประเมินความเหมาะสมของระบบส่งงานออนไลน์ (Google Sites) กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ในหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาโดยมีขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

1.1 วิเคราะห์ศึกษาเอกสารและที่ประชุมสัมมนาที่เกี่ยวข้อง

ศึกษาตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของโปรแกรม Google Sites การสร้างแบบประเมินเครื่องมือ และการประชุมสัมมนาอาจารย์นิเทศก์นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูประเด็นที่เกี่ยวกับการส่งงานของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จากนั้นสรุปเนื้อหา ข้อมูลที่สำคัญ ที่จะนำไปใช้ในการออกแบบระบบส่งงานออนไลน์ Google Sites

1.2. ออกแบบ

1.2.1 ระบบส่งงานออนไลน์ Google Sites กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ได้มีการออกแบบการส่งงานในรายวิชา 161511 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 และรายวิชา 161512 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 โดยให้นิสิตจัดส่งภาระงาน 4 ภาระงาน ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ วิจัยในชั้นเรียน โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สมุดบันทึกประจำตัวนิสิตฯ รวมทั้งอาจารย์นิเทศก์ให้ข้อเสนอแนะการจัดทำภาระงานของนิสิตผ่านระบบการส่งงานออนไลน์ฯ

1.2.2 แบบประเมินความเหมาะสมของระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ได้กำหนดขอบข่ายเนื้อหาที่จะนำมาสร้างแบบประเมินความเหมาะสม ดังนี้ 1) ด้านภาษาและเนื้อหา 2) ด้านการออกแบบ 3) ด้านการนำไปใช้และระบบปฏิบัติการ

1.3 พัฒนาเครื่องมือ

1.3.1 สร้างระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ประกอบไปด้วย

1. ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติ และแบบฟอร์มต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู

2. วิดีโอแนะนำวิทยาลัยการศึกษา แนะนำการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

3. คู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

4. ข้อมูลอาจารย์นิเทศก์

5. การส่งภาระงานของนิสิต

6. การให้ข้อเสนอแนะของอาจารย์นิเทศก์

7. การประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดย ผู้บริหารสถานศึกษา

ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์

1.3.2 สร้างแบบประเมินความเหมาะสมของระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ประกอบด้วย คำชี้แจง รายการประเมิน และความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1.3.3 นำระบบส่งงานออนไลน์ และแบบประเมินความเหมาะสมของระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาองค์ประกอบของระบบส่งงานออนไลน์ ในด้านภาษาและเนื้อหา ด้านการออกแบบ และด้านการนำไปใช้และระบบปฏิบัติการของระบบส่งงานออนไลน์ รวมถึงการใช้ภาษาของข้อคำถาม ความครอบคลุมของเนื้อหาที่จะประเมินความเหมาะสมของระบบส่งงานออนไลน์ จากนั้นผู้วิจัยนำมาระบบการส่งงานออนไลน์ และแบบประเมินความเหมาะสมของระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

1.3.4 ผู้วิจัยนำเสนอระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา เพื่อพิจารณาองค์ประกอบของระบบส่งงานออนไลน์ 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านภาษาและเนื้อหา 2. ด้านการออกแบบ และ 3. ด้านการนำไปใช้และระบบปฏิบัติการของระบบส่งงานออนไลน์

1.3.5 ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

1.4 การนำไปใช้

ผู้วิจัยดำเนินการประสานขอความอนุเคราะห์ให้อาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ดำเนินการทดลองใช้ระบบการส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ในหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา

1.5 การประเมินผล

หลังจากเสร็จสิ้นการทดลองใช้ระบบการส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ประเมินความเหมาะสมโดยมีมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของ Likert ซึ่งได้กำหนดหลายเลขแทนระดับค่าของความเหมาะสม ดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

2. แบบประเมินความพึงพอใจของระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา

การสร้างแบบประเมินความพึงพอใจต่อระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจของระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ในหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจของระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา
2. วิเคราะห์ลักษณะของข้อมูลที่ต้องการ
3. กำหนดรูปแบบของคำถามที่จะใช้ในการเก็บข้อมูล
4. ร่างคำถามตามกรอบของการประเมินให้ครอบคลุมหัวข้อที่ต้องการประเมินเพื่อประเมินความพึงพอใจของนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ที่มีต่อระบบการส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา

5. นำแบบประเมินความพึงพอใจต่อระบบการส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาที่จะประเมินและการใช้ภาษาของข้อความ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

6. นำแบบประเมินความพึงพอใจต่อระบบการส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้อง (IOC) โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความของแบบประเมินความพึงพอใจ มีความสอดคล้องกับเนื้อหา

0 เมื่อไม่แน่ใจข้อความของแบบประเมินความพึงพอใจ มีความสอดคล้องกับเนื้อหา

-1 เมื่อแน่ใจข้อความของแบบประเมินความพึงพอใจ ไม่มีความสอดคล้องกับเนื้อหา

เกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แต่ละข้อต้องมากกว่า 0.50

7. นำแบบประเมินความพึงพอใจต่อระบบการส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา มาแก้ไขและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและดำเนินการจัดสร้างแบบประเมินความพึงพอใจของระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ในหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา โดยมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ซึ่งได้กำหนดหลายเลขแทนระดับค่าของความพึงพอใจ ดังนี้

5	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
3	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
1	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

หลังจากเสร็จสิ้นการพัฒนาและหาคุณภาพด้านความเหมาะสมของแบบประเมินความพึงพอใจของระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการให้นักศึกษาดำเนินการใช้ระบบส่งงานออนไลน์ จากนั้นผู้วิจัยแจกแบบประเมินความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อระบบส่งงาน กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ให้กับนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ตอบแบบประเมินและนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

1. แบบประเมินความเหมาะสมของระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ที่เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน นำมาวิเคราะห์ประเมินความเหมาะสมโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ที่ได้จากการวิเคราะห์มาแปลผลโดยกำหนดค่าในการแปลความหมายตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 103) ดังนี้

- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

2. แบบประเมินความพึงพอใจต่อระบบการส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้อง (IOC) โดยพบว่าเกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แต่ละข้อต้องมากกว่า 0.50

3. แบบประเมินความพึงพอใจต่อระบบการส่งงานออนไลน์ (Google Sites) กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ในหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ที่นิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ได้ประเมินเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำมาแปลผลโดยกำหนดค่าในการแปลความหมายตามเกณฑ์ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2545, หน้า 103) ดังนี้

- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการประเมินความเหมาะสมระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตร การศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา

ตารางที่ 1 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตร การศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา

รายการประเมิน	ผลการวิจัย		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านภาษาและเนื้อหา			
1. เนื้อหาครบถ้วน ชัดเจน สอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา	4.33	0.58	มาก
2. ความถูกต้องของเนื้อหา	4.67	0.58	มากที่สุด
3. การเรียงลำดับเนื้อหาตามขั้นตอนเป็นระเบียบ	5.00	0.00	มากที่สุด
4. ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย	5.00	0.00	มากที่สุด
5. ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้กับระดับชั้น	5.00	0.00	มากที่สุด
6. เอกสารประกอบมีเนื้อหาครอบคลุม	5.00	0.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวมด้านภาษาและเนื้อหา	4.83	0.19	มากที่สุด
ด้านการออกแบบ			
1. ลักษณะตัวอักษร ขนาดตัวอักษร ชัดเจนอ่านง่าย	4.33	0.58	มาก
2. ชนิดของตัวอักษรมีความเหมาะสมกับเนื้อหาทั้งหมด	4.33	0.58	มาก
3. การใช้ภาพ สื่อความหมาย สอดคล้องกับเนื้อหา	5.00	0.00	มากที่สุด
4. โทนสี เหมาะสมกับเนื้อหา	4.67	0.58	มากที่สุด
5. การจัดองค์ประกอบของสื่อ	5.00	0.00	มากที่สุด
6. เสียงประกอบ	4.33	1.15	มาก
7. สื่อมีความเข้าถึงง่าย ไม่ซับซ้อน และดาวน์โหลดได้ง่าย สะดวกต่อการใช้งาน	4.33	0.58	มาก
8. สื่อมีการอัปเดต ปรับปรุงแก้ไขสม่ำเสมอ	4.67	0.58	มากที่สุด
9. สามารถรวบรวมความหลากหลายของข้อมูลไว้ในที่เดียวกัน	4.00	1.00	มาก
10. ความรวดเร็วในการแสดงวิดีโอ ภาพ ตัวอักษรและข้อมูลต่างๆ	5.00	0.00	มากที่สุด
11. ความถูกต้องในการเชื่อมโยงภายในสื่อ	5.00	0.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวมด้านการออกแบบ	4.61	0.46	มากที่สุด
ด้านการนำไปใช้และระบบปฏิบัติการ			
1. สมองความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.33	1.15	มาก
2. ประหยัดเวลาและทรัพยากร	5.00	0.00	มากที่สุด
3. ให้ผลย้อนกลับผู้เรียนได้	4.33	0.58	มาก
4. อำนวยความสะดวกในการจัดส่งภาระงาน	4.67	0.58	มากที่สุด
5. มีความครอบคลุมกับการใช้งานจริง	5.00	0.00	มากที่สุด
6. การตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของการใช้งาน	5.00	0.00	มากที่สุด
7. การประมวลผลข้อมูล	5.00	0.00	มากที่สุด

รายการประเมิน	ผลการวิจัย		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
8. ความน่าเชื่อถือของระบบ	4.67	0.58	มากที่สุด
9. ความยืดหยุ่นในการแสดงผลของแต่ละอุปกรณ์	5.00	0.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวมด้านการนำไปใช้และระบบปฏิบัติการ	4.78	0.32	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.72	0.35	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 ผลการพัฒนาและหาคุณภาพด้านความเหมาะสมของระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ในหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา จำนวน 26 ข้อ จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ปรากฏว่าโดยภาพรวมของผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.35) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านภาษาและเนื้อหา ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.19) รองลงมา ได้แก่ ด้านการนำไปใช้และระบบปฏิบัติการ ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.32) และด้านการออกแบบ ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.46) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดมีดังนี้ 1) ด้านภาษาและเนื้อหา ได้แก่ ข้อ 3 การเรียงลำดับเนื้อหาตามขั้นตอนเป็นระเบียบ ข้อ 4 ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย และข้อ 5 ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้กับระดับชั้น 2) ด้านการออกแบบ ได้แก่ ข้อ 3 การใช้ภาพ สื่อความหมาย สอดคล้องกับเนื้อหา ข้อ 5 การจัดองค์ประกอบของสื่อ ข้อ 10 ความรวดเร็วในการแสดงวิดีโอ ภาพ ตัวอักษรและข้อมูลต่างๆ และข้อ 11 ความถูกต้องในการเชื่อมโยงภายในสื่อ 3) ด้านการนำไปใช้และระบบปฏิบัติการ ได้แก่ ข้อ 2 ประหยัดเวลาและทรัพยากร ข้อ 5 มีความครอบคลุมกับการใช้งานจริง ข้อ 6 การตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของการใช้งาน ข้อ 7 การประมวลผลข้อมูล และข้อ 9 ความยืดหยุ่นในการแสดงผลของแต่ละอุปกรณ์ ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.00) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่น ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 1.00) ได้แก่ ด้านการออกแบบ ข้อ 9 สามารถรวบรวมความหลากหลายของข้อมูลไว้ในที่เดียวกัน

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมินความพึงพอใจต่อระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา

ตารางที่ 2 แสดงผลข้อมูลทั่วไป

รายการประเมิน	ผลการวิจัย	
	จำนวน	ค่าร้อยละ
1. ข้อมูลเบื้องต้น		
ชาย	40	17.02
หญิง	195	82.98
รวมทั้งสิ้น	235	100
2. สาขาวิชา		
ภาษาไทย	93	39.57
ภาษาอังกฤษ	54	22.98
คณิตศาสตร์	41	17.45
เคมี	15	6.38
ชีววิทยา	22	9.36
ฟิสิกส์	6	2.55
พลศึกษา	4	1.70
รวมทั้งสิ้น	235	100

จากตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมินความพึงพอใจของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ที่มีต่อระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 235 คน ได้แก่ เพศชาย จำนวน 40 คน (17.02%) เพศหญิง จำนวน 195 คน (82.98%) แบ่งเป็น สาขาวิชาภาษาไทย จำนวน 93 คน (39.57%) สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 54 คน (22.98%) สาขาวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 41 คน (17.45%) สาขาวิชาเคมี จำนวน 15 คน (6.38%) สาขาวิชาชีววิทยา จำนวน 22 คน (9.36%) สาขาวิชาฟิสิกส์ จำนวน 6 คน (2.55 %) และสาขาวิชาพลศึกษา จำนวน 4 คน (1.70%)

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ที่มีต่อระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ในหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา

ตารางที่ 3 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจของนิสิตการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ที่มีต่อระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
ด้านภาษาและเนื้อหา			
1. เนื้อหาครบถ้วน ชัดเจน สอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา	3.85	0.77	มาก
2. ความถูกต้องของเนื้อหา	3.93	0.79	มาก
3. การเรียงลำดับเนื้อหาตามขั้นตอนเป็นระเบียบ	3.90	0.78	มาก
4. ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย	3.90	0.78	มาก
5. ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้กับระดับชั้น	3.92	0.78	มาก
6. เอกสารประกอบมีเนื้อหาครอบคลุม	3.88	0.78	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมด้านภาษาและเนื้อหา	3.90	0.78	มาก
ด้านการออกแบบ			
1. ลักษณะตัวอักษร ขนาดตัวอักษร ชัดเจนอ่านง่าย	3.91	0.78	มาก
2. ชนิดของตัวอักษรมีความเหมาะสมกับเนื้อหาทั้งหมด	3.91	0.78	มาก
3. การใช้ภาพ สื่อความหมาย สอดคล้องกับเนื้อหา	3.88	0.78	มาก
4. โทนสี เหมาะสมกับเนื้อหา	3.90	0.78	มาก
5. การจัดองค์ประกอบของสื่อ	3.82	0.76	มาก
6. เสียงประกอบ	3.68	0.74	มาก
7. สื่อมีความเข้าถึงง่าย ไม่ซับซ้อน และดาวน์โหลด ได้ง่าย สะดวกต่อการใช้งาน	3.77	0.75	มาก
8. สื่อมีการอัปเดต ปรับปรุงแก้ไขสม่ำเสมอ	3.71	0.74	มาก
9. สามารถรวบรวมความหลากหลายของข้อมูลไว้ในที่เดียวกัน	3.82	0.76	มาก
10. ความรวดเร็วในการแสดงวิดีโอ ภาพ ตัวอักษรและข้อมูลต่างๆ	3.80	0.76	มาก
11. ความถูกต้องในการเชื่อมโยงภายในสื่อ	3.84	0.77	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมด้านการออกแบบ	3.82	0.76	มาก
ด้านการนำไปใช้และระบบปฏิบัติการ			
1. สมองความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.76	0.75	มาก

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
2. ประหยัดเวลาและทรัพยากร	3.91	0.78	มาก
3. ให้ผลย้อนกลับผู้เรียนได้	3.84	0.77	มาก
4. อำนวยความสะดวกในการจัดส่งภาระงาน	3.91	0.78	มาก
5. มีความครอบคลุมกับการใช้งานจริง	3.83	0.77	มาก
6. การตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของการใช้งาน	3.85	0.77	มาก
7. การประมวลผลข้อมูล	3.84	0.77	มาก
8. ความน่าเชื่อถือของระบบ	3.80	0.76	มาก
9. ความยืดหยุ่นในการแสดงผลของแต่ละอุปกรณ์	3.80	0.76	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมด้านการนำไปใช้และระบบปฏิบัติการ	3.84	0.77	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.84	0.77	มาก

จากตารางที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจของนิสิตการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษามีต่อระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ในหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.84, S.D. = 0.77) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านภาษาและเนื้อหา อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.90, S.D. = 0.78) รองลงมา ได้แก่ ด้านการนำไปใช้และระบบปฏิบัติการ อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.84, S.D. = 0.74) และด้านการออกแบบ (\bar{X} = 3.82, S.D. = 0.76) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น ได้แก่ ด้านภาษาและเนื้อหา ข้อ 2 ความถูกต้องของเนื้อหา (\bar{X} = 3.93, S.D. = 0.79) รองลงมา ได้แก่ ด้านภาษาและเนื้อหา ข้อ ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้กับระดับชั้น (\bar{X} = 3.92, S.D. = 0.78) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่น ได้แก่ ด้านการออกแบบ ข้อ 6 เสียงประกอบ (\bar{X} = 3.68, S.D. = 0.74)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาและหาคุณภาพ โดยประเมินจากแบบประเมินความเหมาะสมของระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านภาษาและเนื้อหา 2. ด้านการออกแบบ 3. ด้านการนำไปใช้และระบบปฏิบัติการ จำนวน 26 ข้อ จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ปรากฏว่าโดยภาพรวมของผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.72) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านภาษาและเนื้อหา (\bar{X} = 4.83) รองลงมา ได้แก่ ด้านการนำไปใช้และระบบปฏิบัติการ (\bar{X} = 4.78) และด้านการออกแบบ (\bar{X} = 4.61) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดมีดังนี้ 1) ด้านภาษาและเนื้อหา ได้แก่ ข้อ 3 การเรียงลำดับเนื้อหาตามขั้นตอนเป็นระเบียบ ข้อ 4 ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย และข้อ 5 ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้กับระดับชั้น 2) ด้านการออกแบบ ได้แก่ ข้อ 3 การใช้ภาพสื่อความหมาย สอดคล้องกับเนื้อหา ข้อ 5 การจัดองค์ประกอบของสื่อ ข้อ 10 ความรวดเร็วในการแสดงวิดีโอ ภาพ ตัวอักษร และข้อมูลต่างๆ และข้อ 11 ความถูกต้องในการเชื่อมโยงภายในสื่อ 3) ด้านการนำไปใช้และระบบปฏิบัติการ ได้แก่ ข้อ 2 ประหยัดเวลาและทรัพยากร ข้อ 5 มีความครอบคลุมกับการใช้งานจริง ข้อ 6 การตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของการใช้งาน ข้อ 7 การประมวลผลข้อมูล และข้อ 9 ความยืดหยุ่นในการแสดงผลของแต่ละอุปกรณ์ (\bar{X} = 5.00) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่น (\bar{X} = 4.00) ได้แก่ ด้านการออกแบบ ข้อ 9 สามารถรวบรวมความหลากหลายของข้อมูลไว้ในที่เดียวกัน

2. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมินความพึงพอใจต่อระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 235 คน ได้แก่ เพศชาย จำนวน 40 คน เพศหญิง จำนวน 195 คน แบ่งเป็นสาขาวิชาภาษาไทย จำนวน 93 คน สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 54 คน สาขาวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 41 คน สาขาวิชาเคมี จำนวน 15 คน สาขาวิชาชีววิทยา จำนวน 22 คน สาขาวิชาฟิสิกส์ จำนวน 6 คน และสาขาวิชาพลศึกษา จำนวน 4 คน

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของนิสิตการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ที่มีต่อระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ในหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.84) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านภาษาและเนื้อหา อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.90) รองลงมา ได้แก่ ด้านการนำไปใช้ และระบบปฏิบัติการ อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.84) และด้านการออกแบบ (\bar{X} = 3.82) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น ได้แก่ ด้านภาษาและเนื้อหา ข้อ 2 ความถูกต้องของเนื้อหา (\bar{X} = 3.93) รองลงมา ได้แก่ ด้านภาษาและเนื้อหา ข้อ ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้กับระดับชั้น (\bar{X} = 3.92) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่น ได้แก่ ด้านการออกแบบ ข้อ 6 เสียงประกอบ (\bar{X} = 3.68)

อภิปรายผล

จากผลการพัฒนาระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญที่ค้นพบมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาและหาคุณภาพ โดยประเมินจากแบบประเมินความเหมาะสมของระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา จากผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสม 4.72 และค่าความเที่ยงตรง IOC = 0.94 ซึ่งผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้หลักการ ADDIE Model ในการพัฒนาระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ในหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ทำให้ระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ในหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบที่ดี คือ มีโครงสร้างด้านภาษาและเนื้อหา ด้านการออกแบบ ด้านการนำไปใช้และระบบปฏิบัติการที่สอดคล้องและครอบคลุมกับวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับ (กิดานันท์ มลิทอง. 2540) ที่ได้กล่าวว่า หลักการออกแบบของ ADDIE model มีลำดับการพัฒนาเป็น 5 ขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์ (Analysis) การออกแบบ (Design) การพัฒนา (Development) การนำไปใช้ (Implement) และการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งแต่ละขั้นตอนเป็นแนวทางที่มีลักษณะที่ยืดหยุ่นเพื่อให้สามารถนำไปสร้างเป็นเครื่องมือได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการนี้ผู้วิจัยจึงมีขั้นตอนการพัฒนา ดังนี้

1.1 วิเคราะห์ศึกษาเอกสารและที่ประชุมสัมมนาที่เกี่ยวข้อง คือ ศึกษาตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและการทำงานของโปรแกรม Google Sites และวิเคราะห์ข้อมูลจากการประชุมสัมมนาอาจารย์นิเทศน์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ประเด็นที่เกี่ยวกับการส่งงานของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จากนั้นสรุปเนื้อหา ข้อมูลที่สำคัญ ที่จะนำไปใช้ในการออกแบบระบบส่งงานออนไลน์

1.2 ออกแบบ คือ ออกแบบระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ได้มีการออกแบบการส่งงานในรายวิชา 161511 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 และรายวิชา 161512 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 โดยมีผู้เกี่ยวข้องที่เป็นผู้ใช้ระบบส่งงานออนไลน์ ดังกล่าวจำนวน 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 2) อาจารย์นิเทศน์ 3) ผู้บริหารสถานศึกษา 4) ครูพี่เลี้ยง โดยการออกแบบระบบส่งงานออนไลน์มีข้อมูล ดังนี้ 1) ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติ และแบบฟอร์มต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 2) วิดีโอแนะนำวิทยาลัยการศึกษา แนะนำการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 3) คู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 4)

ข้อมูลอาจารย์นิเทศก์ 5) การส่งภาระงานของนิสิต 6) การให้ข้อเสนอแนะของอาจารย์นิเทศก์ 7) การประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์

1.3 พัฒนาเครื่องมือ คือ ใช้โปรแกรม Google Sites พัฒนาระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ประกอบไปด้วย 1) ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติ และแบบฟอร์มต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 2) วิดีโอแนะนำวิทยาลัยการศึกษา แนะนำการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 3) คู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 4) ข้อมูลอาจารย์นิเทศก์ 5) การส่งภาระงานของนิสิต 6) การให้ข้อเสนอแนะของอาจารย์นิเทศก์ 7) การประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ และการสร้างแบบประเมินความเหมาะสมของระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ประกอบด้วย คำชี้แจง รายการประเมิน และความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยพิจารณาการประเมินความเหมาะสมในด้านภาษาและเนื้อหา ด้านการออกแบบ ด้านการนำไปใช้และระบบปฏิบัติการ

1.4 การนำไปใช้ คือ นิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ ดำเนินการทดลองใช้ ระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา

1.5 การประเมินผล คือ หลังจากเสร็จสิ้นการทดลองใช้ระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ในหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา นิสิตตอบแบบประเมินความพึงพอใจต่อระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา

2. ผลการประเมินความพึงพอใจของนิสิตการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ที่มีต่อระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ในหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) ซึ่งกล่าวได้ว่าระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ที่ได้พัฒนาขึ้นมาสามารถช่วยอำนวยความสะดวก ง่ายต่อการเข้าถึงในส่งงานของนิสิตได้ทุกที่ทุกเวลา และระบบส่งงานออนไลน์ดังกล่าวสามารถรวบรวมสื่อ เอกสารประกอบ คู่มือ แบบฟอร์มในการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ไว้ในที่เดียวกัน รวมทั้ง อาจารย์นิเทศก์ สามารถตรวจภาระงาน ให้ข้อเสนอแนะภาระงานของนิสิตในระบบส่งงานออนไลน์ได้อย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับคำกล่าวของ อิงอร นิลประเสริฐ และคณะ (2557) ได้กล่าวว่า การใช้ Google Sites เป็นโปรแกรมออนไลน์หนึ่งที่จะช่วยในการเรียนการสอนของครู โดยสามารถเชื่อมโยงเนื้อหา แหล่งข้อมูลต่างๆ ไม่ว่าจะในรูปแบบไฟล์ เสียง วิดีโอ ที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ง่าย ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหน เวลาใดก็สามารถเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ จะเห็นได้ว่าการพัฒนาระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ที่พัฒนาขึ้นโดยใช้โปรแกรม Google Sites ตามลำดับขั้นตอนมีความเหมาะสมที่กำหนดไว้และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง สามารถอำนวยความสะดวกในการส่งงานของนิสิตที่ออกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาได้ทุกที่ทุกเวลา รวมทั้ง อาจารย์นิเทศก์สามารถตรวจภาระงานของนิสิตผ่านระบบส่งงานออนไลน์ได้อย่างรวดเร็ว โดยสอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด-19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) ซึ่งควรมีบูรณาการปรับรูปแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือหลายรูปแบบ เช่น การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ การสอนออนไลน์ การใช้ระบบออนไลน์ หรือรูปแบบอื่นๆ ตามความเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ควรมีการออกแบบตัวอักษร ขนาดตัวอักษร ชัดเจนอ่านง่าย ชนิดของตัวอักษรมีความเหมาะสมกับเนื้อหา เสียงประกอบที่ชัดเจน และง่ายต่อการเข้าถึง ไม่ซับซ้อน ดาวน์โหลดได้ง่าย สะดวกต่อการใช้งาน

2. การใช้เสียงประกอบในระบบส่งงานออนไลน์ กลุ่มวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ควรใช้เสียงที่ชัดเจน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การพัฒนาระบบส่งงานออนไลน์ ในรายวิชาต่างๆ
2. การพัฒนาระบบสารสนเทศการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กนกพร ฉันทนารุ่งภักดิ์. (2557). รูปแบบการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอน. เอกสารประกอบการอบรม การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ICT. สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกับ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กิดานนท์ มลิทอง. (2540). เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนชม.
- กุลนิษฐ์ วงศ์แก้ว. (2563). การพัฒนาบทเรียนผ่านเว็บด้วย Google Sites เรื่อง โครงการอาชีพเห็ดสวรรค์สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร.
- ครูบ้านนอก (2552). หลักการหลักการออกแบบของ ADDIE model. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2565. จาก <https://www.kroobannok.com/5661>.
- ชนกฤต มิตรสงเคราะห์. (2557). ระบบสารสนเทศสำหรับติดตามและวิเคราะห์ความสอดคล้องรายละเอียดหลักสูตร (มคอ.2) กับรายละเอียดของวิชา (มคอ.3). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธเนศ หาญใจ. (2563). การออกแบบเว็บไซต์ที่ควรคำนึงถึง. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2565. จาก <https://teephat.com>.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- ปิยะฉัตร วิเศษยืน. (2558). หลักการออกแบบเว็บไซต์. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2565. จาก <https://krupiyadanai.wordpress.com>.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). จิตวิทยาการศึกษา. ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ. กรุงเทพฯ.
- พิชญ์สินี ชมภูคำ. (2559). เอกสารคำสอนวิธีวิทยาการวิจัย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- พงษ์วิภา เทวีลาภรณ์. (2563). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สื่อการสอนออนไลน์ Google Sites รายวิชา การ ประมวลราคางานก่อสร้าง ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3. สาขาวิชาสถาปัตยกรรม วิทยาลัยเทคโนโลยีเมโทร.
- ภคพจ ไกรลพ และณัฐพงษ์ แต่งเลี้ยง. (2560). สื่อการเรียนรู้ เรื่อง เว็บไซต์บริการ Google Sites. วิทยาลัยเทคโนโลยีอักษร บริหารธุรกิจ. เชียงใหม่.
- วุฒิชัย แม่นรัมย์. (2563). การจัดการเรียนการสอนออนไลน์. กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. โรงเรียน ัญญบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี.
- สาโรช ไสยสมบัติ. (2534). ความพึงพอใจในการทำงานของครูอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัด ร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สุกิจ สุวีริยะชัยกุล. (2558). การสร้างเว็บไซต์ด้วย Google Sites. สำนักคอมพิวเตอร์.มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช. สำนักงาน
เลขาธิการสภาการศึกษา. รายงานการวิจัย "แนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่
21". กรุงเทพฯ : สกศ.
- อิงอร นิลประเสริฐ และคณะ. (2557). Google sites. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2565. จาก
<https://research.kpru.ac.th/research2/pages/filere/1649412322.pdf>
- Kruse, K. (2008). Introduction to Instructional Design and the ADDIE Model. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน
2566. จาก <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/3099/1/57254905.pdf>

ความสอดคล้องระหว่างอัตลักษณ์ผู้เรียนและผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา
ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่

CONGRUENCE BETWEEN THE STUDENT IDENTITY AND DESIRED
OUTCOMES OF EDUCATION, FOLLOWING THE NATIONAL
EDUCATIONAL STANDARDS (B.E. 2561) OF THE SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE CHIANG MAI

เฉลิมพล พาตา¹, อภิสิต แก้วฟู²

Chalermpon Pata¹, Aphisit Kaewfoo²

Corresponding Author E-mail: aphisit_kaewfoo@cmu.ac.th

Received: 30 Oct, 2023; Revised: Dec, 2023; Accepted: 26 Dec, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างอัตลักษณ์ผู้เรียนและผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่เป็นการวิจัยเอกสาร คณะผู้วิจัยศึกษาประชากรทั้งหมด คือ เอกสารระดับทุติยภูมิของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่ จำนวน 34 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างอัตลักษณ์ผู้เรียนและผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสถิติภาคบรรยาย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า

1) สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่ (ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น) กำหนดอัตลักษณ์ที่มีความสอดคล้องกับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 มากที่สุด ได้แก่ ด้านผู้เรียนรู้ (การรู้จักตนเองและผู้อื่น) คิดเป็นร้อยละ 97.05 รองลงมา ได้แก่ ด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง (ความเชื่อมั่นในความถูกต้อง) คิดเป็นร้อยละ 91.17 และด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง (ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย) คิดเป็นร้อยละ 85.29 ตามลำดับ ทั้งนี้ ด้านที่น้อยที่สุด ได้แก่ ด้านผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม (การคิดอย่างมีวิจารณญาณและมีความรู้ทางดิจิทัล) คิดเป็นร้อยละ 8.82

2) สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่ (ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย) กำหนดอัตลักษณ์ที่มีความสอดคล้องกับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2561 มากที่สุด ได้แก่ ด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง (ความเชื่อมั่นในความเท่าเทียมกัน มีจิตอาสา มีจริยธรรม) คิดเป็นร้อยละ 76.47 รองลงมา ได้แก่ ด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง (การเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้น ร่วมสร้างสังคมที่ยั่งยืน) คิดเป็นร้อยละ 73.52 และด้านผู้เรียนรู้ (การขึ้นนำการเรียนรู้ด้วยตนเอง) คิดเป็นร้อยละ 32.35 ตามลำดับ ทั้งนี้ด้านที่น้อยที่สุด ได้แก่ ด้านผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม (มีทักษะการสะท้อนคิด) คิดเป็นร้อยละ 5.88

คำสำคัญ : อัตลักษณ์, ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา, มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561

^{1,2} นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

^{1,2} Student in Master of Education, Program in Educational Administration, Chiang Mai University

Abstract

This research aimed to analyze the congruence between the student identity and desired outcomes of education, following the national educational standards (B.E. 2561) of the Secondary Educational Service Area Office Chiang Mai. The populations used in this study was the secondary source of school's Secondary Educational Service Area Office Chiang Mai; 34 schools. The research tool for collecting data was the analysis of congruence between the student identity and desired outcomes of education, following the national educational standards (B.E. 2561) of the Secondary Educational Service Area Office Chiang Mai. The data were analyzed by descriptive statistics: frequency and percentage. The research results were found as follows :

1. The schools under the Secondary Educational Service Area Office Chiang Mai (Junior Secondary Education) has set the highest alignment with the desired educational outcomes according to the National Educational Standards of 2018 (B.E. 2561) in the aspect of learner person (self-awareness and understanding of others), with a percentage of 97.05, followed by active citizen (confidence in correctness) with a percentage of 91.17 and active citizen (Thai identity) with a percentage of 85.29. The lowest alignment was in the area of innovative co-creator (digital literacy and critical thinking), with a percentage of 8.82.
2. The schools under the Secondary Educational Service Area Office Chiang Mai (Senior Secondary Education) has established the highest alignment with the desired educational outcomes according to the National Educational Standards of 2018 (B.E. 2561) in the area of active citizen (confidence in equality, volunteering spirit, and ethics), with a percentage of 76.47, followed by active citizen (active civic engagement, contributing to a sustainable community) with a percentage of 73.52, and learner person (self-guided learning) with a percentage of 32.35, respectively. The lowest alignment is in the area of innovative co-creator (reflective thinking skills), with a percentage of 5.88.

Keywords : Student Identity, Desired Outcomes, National Educational Standards (B.E. 2561)

บทนำ

การยกระดับการพัฒนาประเทศไทยให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - พ.ศ. 2580) “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” บนสถานการณ์ที่ต้องเผชิญกับความผันผวน เปราะบาง และเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว จึงจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมรับมือในทุกสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้น ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติได้มีการกำหนด 6 ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติโดยมีเป้าหมายและประเด็นการพัฒนาที่แตกต่างกันออกไปซึ่ง 1 ใน 6 ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา กล่าวคือ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ที่มุ่งหมายพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็น “คนดี เก่ง และมีคุณภาพ” “โดยคนไทยมีความพร้อมทั้ง กาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อสังคม และผู้อื่น มีอัธยาศัย อุดม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัย รักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง” ซึ่งถือได้ว่าเป็นความรู้ ความสามารถ ทักษะ สมรรถนะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์อันสำคัญที่คนไทยพึงได้รับการพัฒนา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2561: 7-9)

ทั้งนี้จึงได้มีการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ขึ้นโดยนำยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีมาใช้เป็นกรอบคิดสำคัญในการจัดทำ มีการวางเป้าหมายไว้ 2 ด้าน ได้แก่ 1) เป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) 2) เป้าหมายด้านการจัดการศึกษา (Aspirations) ซึ่งเป้าหมายที่สอดคล้องกับงานวิจัยในที่นี่จะกล่าวถึงเป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) ซึ่งมุ่ง “พัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ (3Rs8Cs)” เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะ ทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับบทบาทวิถีชีวิตของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และ ยุทธศาสตร์ชาติ ทันทต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกสถานการณ์ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560: 79)

อย่างไรก็ตามจากยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - พ.ศ. 2580) และแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) เพื่อสร้างคนไทย 4.0 ที่มีความแตกต่างกันตามบริบทของท้องถิ่น และสถานศึกษาให้สามารถเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศในทุกมิติ จึงกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ขึ้นเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ ที่พึงประสงค์ของคนไทยเพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งยึดเป็นกรอบในการสร้างคนไทย 4.0 ซึ่งเป็นมาตรฐานผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามบริบท ระดับ และประเภทการศึกษา โดยสถานศึกษามีอิสระในการกำหนดแนวคิด ปรัชญา และวิสัยทัศน์ของการจัดการศึกษา ให้เป็นอัตลักษณ์สอดคล้องกับบริบท ของสถานศึกษาและตามความถนัดของผู้เรียน ซึ่งจะพัฒนาผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี 2) ด้านผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน 3) ด้านพลเมือง ที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2562: 4-9) อนึ่งการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สี่ (พ.ศ.2559- พ.ศ.2563) สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้ให้ความสำคัญกับอัตลักษณ์ โดยกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินด้านที่ 6 อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ ตัวบ่งชี้ที่ 17 อัตลักษณ์ผู้เรียน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2557: 11)

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าประเทศไทยต้องการพัฒนาคนไทยเป็นบุคคลคุณภาพ มีความพร้อมอย่างรอบด้านอันประกอบด้วยความรู้ ทักษะ คุณลักษณะที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและโลกอนาคต สถานศึกษาถือได้ว่าเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญสำหรับจัดการศึกษาให้กับผู้เรียน อีกทั้งผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาจำเป็นต้องร่วมกันกำหนดอัตลักษณ์ผู้เรียนให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - พ.ศ. 2580) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.

2560 – 2579 และมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 เพื่อผลิตผู้เรียนออกสู่สังคมแสดงออกถึงความเป็นอัตลักษณ์ของตนเอง สร้างสรรค์ผลงานที่มีความโดดเด่นเฉพาะตัว อันเกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนเอง

ดังนั้นอัตลักษณ์ผู้เรียนจึงสำคัญอย่างยิ่งถือได้ว่าเป็นเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดทิศทางของสถานศึกษาที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความเหมาะสมตามบริบท ระดับ และประเภทการศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความสอดคล้องระหว่างอัตลักษณ์ผู้เรียนและผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาชาติ พ.ศ. 2561 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่ โดยวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างอัตลักษณ์ผู้เรียนและผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาชาติ พ.ศ. 2561 เพื่อสะท้อนให้เห็นการกำหนดอัตลักษณ์ผู้เรียนของแต่ละสถานศึกษาโดยภาพรวมมีความสอดคล้องกับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาชาติ พ.ศ. 2561 แต่ละด้านมากน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างอัตลักษณ์ผู้เรียนและผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอัตลักษณ์

1.1 ความหมายของอัตลักษณ์ (Identity)

ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ (2555: 1) ได้กล่าวถึงความหมายของ อัตลักษณ์ (Identity) สามารถสรุปได้ว่า อัตลักษณ์ หมายถึง ลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ เชิงรูปธรรม และเชิงนามธรรม ที่เกิดจากการนิยามตัวเองว่าเป็นใคร มีความเป็นมาอย่างไร แตกต่างจากคนอื่น กลุ่มอื่นหรือสังคมอื่นอย่างไร และใช้อะไรเป็นเครื่องหมายในการแสดงออก

อัตลักษณ์ผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสัมพันธ์กับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่เป็นผลมาจากการจัดการศึกษาตามปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ซึ่งการกำหนดอัตลักษณ์ของสถานศึกษาไม่ควรใช้คำใหญ่มีความหมายกว้าง หรือตีความได้หลายความหมาย ควรเป็นคุณลักษณะเฉพาะและสามารถเก็บข้อมูลได้จริง โดยอัตลักษณ์ของแต่ละสถานศึกษาจะมีเพียงอัตลักษณ์เดียว “1 สถาบัน 1 อัตลักษณ์” สามารถเปลี่ยนแปลงได้ให้เป็นไปตามยุคสมัย กาลเวลา มองอนาคต และเหมาะสมตามบริบท ระดับ และประเภทการศึกษา (ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. 2555: 1)

1.2 การสร้างอัตลักษณ์ผู้เรียน

จากการศึกษาบทความวิจัยของ ทิพย์สุดา สมณา, มนต์นภัส มโนการณ และยงยุทธ ยะบุญธง (2560 : 469-470) เรื่อง แนวทางการพัฒนาอัตลักษณ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 1 พบว่า การพัฒนาอัตลักษณ์ของสถานศึกษาประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผนการกำหนดอัตลักษณ์ของสถานศึกษา 2) การนำอัตลักษณ์ของสถานศึกษามาปฏิบัติ 3) การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล 4) การปรับปรุงแก้ไข และการธำรงรักษาอัตลักษณ์

ทั้งนี้ขั้นตอนที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ กล่าวคือ การวางแผนการกำหนดอัตลักษณ์ของสถานศึกษา โดยนำกระบวนการบริหารด้วยวงจรคุณภาพของเดมมิงมาใช้ในการดำเนินการ มีการวิเคราะห์บริบทสถานศึกษา และเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน

2. มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2561

2.1 ความหมายของมาตรฐานการศึกษาของชาติ

มาตรฐานการศึกษาของชาติ หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ของคนไทย เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งยึดเป็นกรอบสำหรับสร้างคนไทย 4.0 ที่แม้แตกต่างกันตามบริบทของท้องถิ่นและของสถานศึกษา แต่มีจุดหมายรวม คือ “ธำรงความเป็นไทยและแข่งขันได้ในเวทีโลก” สามารถเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศทั้งในมิติ เศรษฐกิจ มิติสังคม และมิติการเมือง ต่อไปได้ (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. 2561: 1)

2.2 เป้าหมายของมาตรฐานการศึกษาของชาติ

มาตรฐานการศึกษาของชาติ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่ง ยึดเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนา ผู้เรียนไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา และให้หน่วยงานต้นสังกัดใช้เป็นเป้าหมายในการจัดการศึกษา โดยการกำหนด ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่เหมาะสมตามช่วงวัย ในแต่ละระดับ และประเภทการศึกษา และใช้เป็นเป้าหมายในการ สนับสนุนสถานศึกษาให้สามารถดำเนินการต่างๆ ได้อย่างสะดวกเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ดังกล่าว โดยจัดทำเป็นแนวทางในการจัด การศึกษาและมาตรฐานการศึกษาขั้นต่ำที่จำเป็นของแต่ละระดับและประเภทการศึกษาเพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ขึ้นกับผู้เรียน (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. 2561: 2-3)

2.3 ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. 2561: 9)

คุณลักษณะ	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
ผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี	รู้จักตนเองและผู้อื่น มีเป้าหมาย และทักษะการเรียนรู้ บริหาร จัดการตนเองเป็น มีทักษะชีวิต มีความรู้ ความรอบรู้ และสมรรถนะ ที่จำเป็นต่อการสร้างสุขภาวะ การศึกษาต่อ หรือการทำงานที่ เหมาะสมกับช่วงวัย	ชื่นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีทักษะ การเรียนรู้ตลอดชีวิต รู้ทันการ เปลี่ยนแปลง ปรับตัวในโลกยุค ดิจิทัลได้ มีทักษะชีวิต พินิจ อุปสรรคได้ มีความรู้ ความรอบรู้ ด้านต่าง ๆ และสามารถนำไป ประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษา/ การทำงาน/อาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน
ผู้ร่วมสร้างสรรค์ นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน	มีทักษะการทำงานร่วมกัน ทักษะ การสื่อสาร มีความรอบรู้ทางข้อมูล สารสนเทศ และทางดิจิทัลเพื่อ แก้ ปัญหา มีการคิดอย่างมี วิจัยญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถนำความคิด สู่การสร้าง ผลงาน ในลักษณะต่าง ๆ	สามารถแก้ปัญหา สื่อสารเชิงบวก ทักษะข้ามวัฒนธรรม ทักษะการ สะท้อนคิด การวิพากษ์เพื่อสร้าง นวัตกรรม และสามารถเป็น ผู้ประกอบการได้
พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข	เชื่อมั่นในความถูกต้อง ความ ยุติธรรม มีจิตประชาธิปไตย มีสำนึกและความภาคภูมิใจ ใน ความเป็นไทย และพลเมืองอาเซียน	เชื่อมั่นในความเท่าเทียม เป็นธรรม ทางสังคม มีจิตอาสา มีความ กล้าหาญทางจริยธรรม เป็น พลเมืองที่กระตือรือร้น ในการร่วม

คุณลักษณะ	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
		สร้างสังคมไทย และโลกที่ยั่งยืน มีความซื่อสัตย์ในการทำงานเพื่อส่วนรวม

สรุปได้ว่าการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนของสถานศึกษาจำเป็นต้องยึดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของการเรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 เป็นกรอบในการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนสอดคล้องกับบริบท ระดับ และประเภทการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำมากำหนดอัตลักษณ์ผู้เรียนซึ่งจะเป็นการส่งเสริมผู้เรียนและเกิดผลลัพธ์เชิงประจักษ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเอกสาร โดยผู้วิจัยคัดเลือกเอกสารระดับทุติยภูมิ ได้แก่ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี รายงานผลการประเมินตนเองของโรงเรียน (SAR) ข้อมูลที่เผยแพร่บนเว็บไซต์โรงเรียนและหน่วยงานต้นสังกัด ทบทวนวรรณกรรม บทความวิจัยและบทความวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ เอกสารคู่มือจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เอกสารเผยแพร่ของภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 เป็นต้น

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาประชากรทั้งหมด คือ เอกสารระดับทุติยภูมิของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่ จำนวน 34 แห่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างอัตลักษณ์ผู้เรียนและผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างอัตลักษณ์ผู้เรียนและผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. รวบรวมเอกสารแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) และมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2561

2. ศึกษาเอกสารแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) และมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2561

3. วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างอัตลักษณ์ผู้เรียนและผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่ จากเอกสารแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) จำนวน 34 แห่ง

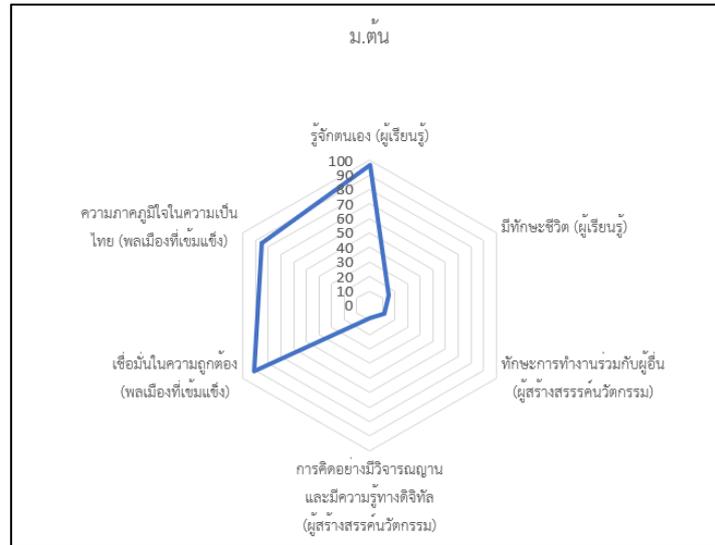
4. ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติภาคบรรยาย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และการหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างอัตลักษณ์ผู้เรียนและผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่ สามารถสรุปผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1. ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างอัตลักษณ์ผู้เรียนและผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่ (ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น) โดยมีรายละเอียดดังแผนภูมิดังต่อไปนี้

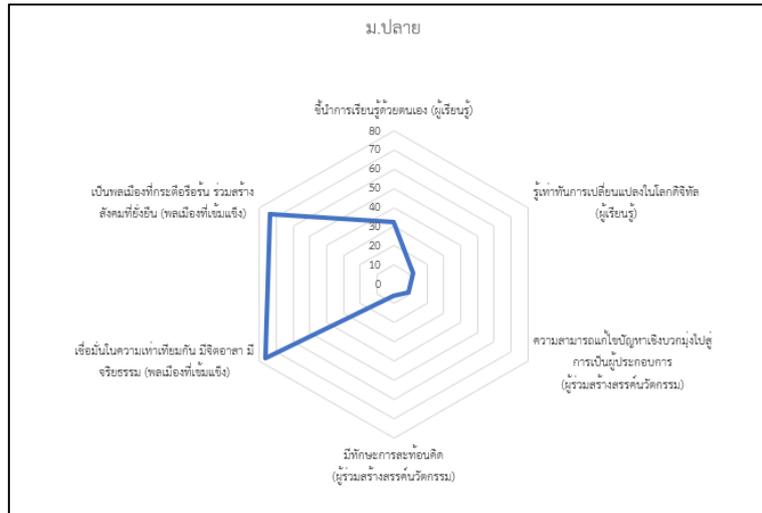

ภาพที่ 1 แผนภูมิแสดงค่าร้อยละของอัตลักษณ์ของสถานศึกษามัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่ (ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น) ถึงความสอดคล้องกับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา

ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ 2561

จากภาพที่ 1 พบว่าสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่ (ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น) สถานศึกษากำหนดอัตลักษณ์ที่มีความสอดคล้องกับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ 2561 มากที่สุด ได้แก่ ด้านผู้เรียนรู้ (การรู้จักตนเองและผู้อื่น) จำนวน 33 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 97.05 รองลงมา ได้แก่ ด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง (ความเชื่อมั่นในความถูกต้อง) จำนวน 31 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 91.17 และด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง (ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย) จำนวน 29 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 85.29 ตามลำดับ ทั้งนี้ด้านที่น้อยที่สุด ได้แก่ ด้านผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม (การคิดอย่างมีวิจารณญาณและมีความรู้ทางดิจิทัล) จำนวน 3 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 8.82

2. ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างอัตลักษณ์ผู้เรียนและผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่ (ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย) โดยมีรายละเอียดดังแผนภูมิดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2 แผนภูมิแสดงค่าร้อยละของอัตลักษณ์ของสถานศึกษามัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่ (ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย) ถึงความสอดคล้องกับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา

ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ 2561

จากภาพที่ 2 พบว่า พบว่าสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่ (ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย) สถานศึกษากำหนดอัตลักษณ์ที่มีความสอดคล้องกับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ 2561 มากที่สุด ได้แก่ ด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง (ความเชื่อมั่นในความเท่าเทียมกัน มีจิตอาสา มีจริยธรรม) จำนวน 26 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 76.47 รองลงมา ได้แก่ ด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง (การเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้น ร่วมสร้างสังคมที่ยั่งยืน) จำนวน 25 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 73.52 และด้านผู้เรียน (การขึ้นนำการเรียนรู้ด้วยตนเอง) จำนวน 11 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 32.35 ตามลำดับ ทั้งนี้ด้านที่น้อยที่สุด ได้แก่ ด้านผู้สร้างสรรค่นวัตกรรม (มีทักษะการสะท้อนคิด) จำนวน 2 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 5.88

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างอัตลักษณ์ผู้เรียนและผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างอัตลักษณ์ผู้เรียนและผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีการกำหนดอัตลักษณ์ผู้เรียนโดยมุ่งเน้นด้านผู้เรียนรู้ (การรู้จักตนเองและผู้อื่น) ด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง (ความเชื่อมั่นในความถูกต้อง) และด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง (ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย) ตามลำดับ และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีการกำหนดอัตลักษณ์ผู้เรียนโดยมุ่งเน้นด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง (ความเชื่อมั่นในความเท่าเทียมกัน มีจิตอาสา มีจิตอาสา มีจริยธรรม) (การเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้น ร่วมสร้างสังคมที่ยั่งยืน) และด้านผู้เรียนรู้ (การขึ้นนำการเรียนรู้ด้วยตนเอง) ตามลำดับ สอดคล้อง ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. (2555: 1) ที่กล่าวถึงการกำหนดอัตลักษณ์ของสถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจะสัมพันธ์กับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 8 ประการ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ ทำให้เห็นได้ว่าแนวโน้มอัตลักษณ์ผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่

เมื่อเปรียบเทียบกับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ 2561 จะค่อนข้างไปทางด้านผู้เรียนรู้ และด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง

ทั้งนี้ด้านที่สถานศึกษากำหนดให้เป็นอัตลักษณ์ผู้เรียนน้อยที่สุด ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คือ ด้านผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม (การคิดอย่างมีวิจารณญาณและมีความรู้ทางดิจิทัล) และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย คือด้านผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม (มีทักษะการสะท้อนคิด) สถานศึกษาควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนาความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 3R8C ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - พ.ศ. 2580) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) และมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ได้แก่ การอ่านออก การเขียนได้ การคิดเลขเป็น ทักษะการคิดวิเคราะห์ อย่างมีวิจารณญาณและสามารถแก้ปัญหาได้ ทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์และการคิดเชิงนวัตกรรม ความสามารถในการร่วมมือกันทำงานเป็นทีม และมีภาวะความเป็นผู้นำ ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ และความเข้าใจในเทคโนโลยี เป็นต้น โดยให้เหมาะสมตามบริบท ระดับ และประเภทการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีอัตลักษณ์สอดคล้องกับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 อย่างครอบคลุมทุกด้าน

อย่างไรก็ตามสถานศึกษาควรสร้างความตระหนักรู้ให้ทุกฝ่ายเห็นถึงความสำคัญของการกำหนดอัตลักษณ์ผู้เรียนของสถานศึกษาที่นำสู่การปฏิบัติจนเป็นรูปธรรมเกิดความเคยชินเป็นภาพลักษณ์ที่ดีของสถานศึกษาและเป็นการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ดีต่อผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. การกำหนดอัตลักษณ์ผู้เรียนเป็นเรื่องที่สำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่โดดเด่น เฉพาะตามบริบทของสถานศึกษา ซึ่งควรกำหนดให้ครอบคลุมผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 อย่างรอบด้าน

2. ผู้บริหารควรสร้างความตระหนักและให้ความสำคัญต่อการกำหนดอัตลักษณ์ของสถานศึกษาให้มีความชัดเจน และนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาอัตลักษณ์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยมุ่งเน้นด้านผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม (การคิดอย่างมีวิจารณญาณและมีความรู้ทางดิจิทัล)

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาอัตลักษณ์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโดยมุ่งเน้นด้านผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม (ทักษะการสะท้อนคิด)

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาการประเมินอัตลักษณ์ผู้เรียนตามผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ 2561

เอกสารอ้างอิง

ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. (2555). **อัตลักษณ์ เอกลักษณ์ และมาตรการส่งเสริม**. สืบค้นเมื่อ 28 ตุลาคม 2566, จาก http://www.onesqa.or.th/upload/download/file_36ccfbab56fcd70ce5e6c58df91473b.pdf

ทิพย์สุดา สมณา, มนต์นัทธ มโนการณ และยงยุทธ ยะบุญธง. (2560). **แนวทางการพัฒนาอัตลักษณ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 1**. วารสาร Veridian E-Journalฉบับ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 10(3), (460-477)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). **มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561**. กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี่.

สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2561). **ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561 – พ.ศ.2580)**. สืบค้นเมื่อ 23 ตุลาคม 2566, จาก http://nscr.nesdc.go.th/wpcontent/uploads/2023/06/NS_PlanOct2018.pdf

สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2557). **ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน สมศ. รอบสี่ (พ.ศ.2559 - 2563) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. สืบค้นเมื่อ 28 ตุลาคม 2566, จาก https://www.sw2.ac.th/images/user/NUT/p_sw2/p4.pdf

ฉากทัศน์แห่งอนาคตการศึกษา จากวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรม อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่
FUTURE SCENARIO FOR VISION OF ADMINISTRATORS, EDUCATION SANDBOX
SCHOOLS, MAE CHAEM DISTRICT, CHIANGMAI PROVINCE

ปรัชยา สมณา¹, ขนิษฐา อินทรธิรา², คณิศร ไชยมงคล³
Prachaya Sommana¹, Khanittha Intrathira², Kanisorn Chaimongkon³

Corresponding Author E-mail: Chaned.s@psru.ac.th

Received: Oct 30, 2023; Revised: Dec 06, 2023; Accepted: Dec 26, 2023

บทคัดย่อ

การจัดการศึกษาในปัจจุบันได้กำหนดทิศทางด้วยวิสัยทัศน์ที่มองภาพอนาคตในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาซึ่งเป็นหนึ่งตัววัดผล และชี้นำความเจริญของชาติ มุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการศึกษาเพื่อเตรียมผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นในสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรม พ.ศ. 2562 การศึกษาเป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาอย่างอิสระตามบริบทของสังคม และจังหวัดเชียงใหม่ มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์แต่ละพื้นที่ที่โดดเด่น เป็นจังหวัดที่ได้รับประกาศกำหนดให้เป็นสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรม โดยมีวิสัยทัศน์ว่า “เชียงใหม่..นครแห่งนวัตกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีความสุข” ส่งผลต่อการจัดการศึกษามีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีสถานศึกษา 104 แห่งที่เข้าร่วมเป็นโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ทำให้ผู้บริหารในสถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อเป็นภาพอนาคตในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ อำเภอแม่แจ่มเป็นอำเภอที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลและมีสถานศึกษาเข้าร่วม จำนวน 12 โรงเรียน ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนที่น่าสนใจแตกต่างกัน ส่งผลให้แต่ละสถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่เป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการศึกษาไปสู่คุณภาพ

คำสำคัญ : ฉากทัศน์แห่งอนาคต, โรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรม, วิสัยทัศน์ผู้บริหาร

^{1,2,3} นักศึกษาหลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

^{1,2,3} Student in Master of Education, Educational Administration, Chiang Mai University

Abstract

Education management in the present day is guided by a vision that envisions the future of educational institutions as a measuring tool and a catalyst for the nation's development. It focuses on developing the education system to prepare learners with the knowledge and necessary skills for a constantly changing in the society and economy. The act of Education Sandbox Schools B.E. 2562 serves as the starting point for freely adapting education management according to the context of society. Chiang Mai is a province with diverse cultural characteristics, each region stands out with its unique features. It is a province that participates in educational innovation areas with a vision that Chiang Mai... the city of lifelong learning, leads to changes in education management. There were 104 schools participating as pilot educational institutions in an Education Sandbox Schools, allowing the school administrators in those institutions to establish a vision that aligns with the local context. Mae Chaem district is a remote area where had 12 participating schools, each offering unique and interesting approaches to teaching and learning. The result in each school had a significant role in driving education towards excellence, and each school set its vision as a key factor in achieving educational quality.

Keywords : Future Scenario, Education Sandbox Schools, Vision Of Administrators

บทนำ

การจัดการศึกษาในปัจจุบันในแต่ละพื้นที่มีการดำเนินการจัดการศึกษาที่มีความแตกต่างกันโดยบริบทเชิงพื้นที่และความต้องการของชุมชน และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารสถานศึกษานับว่าเป็นผู้นำที่กำหนดทิศทางของการจัดการศึกษาเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารเป็นบุคคลที่นำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายและสามารถบริหารงานในสถานศึกษาของตนให้ประสบความสำเร็จ การนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงนั้นจะต้องเริ่มต้นด้วยวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนก่อนเป็นอันดับแรก เพราะนั่นคือการกำหนดทิศทาง เป็นการวางเป้าหมายกำหนดวิสัยทัศน์การจัดการศึกษาในอนาคต

ฉากทัศน์แห่งอนาคต

นิยามและประเภทของฉากทัศน์

สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2562: 77) อธิบายว่า ฉากทัศน์ (Scenario) หมายถึง มโนภาพเกี่ยวกับสถานการณ์ในอนาคตที่มีความเป็นไปได้ (Probability) ซึ่งจากนิยามฉากทัศน์จะมีความคล้ายคลึงกับวิสัยทัศน์ (Vision) มีคุณลักษณะสำคัญ 2 ประการ คือ 1) ให้ความสำคัญกับความไม่แน่นอน และปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลไปสู่ออนาคต 2) ถูกกำหนดขึ้นโดยผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และข้อมูลปัจจุบัน ข้อมูลในอดีตอย่างรอบคอบ จนเกิดเป็นภาพที่เชื่อมโยงระหว่างปัจจัยเกื้อหนุนและปัจจัยความท้าทายต่ออนาคตอย่างชัดเจน จากคุณลักษณะดังกล่าวสามารถแบ่งฉากทัศน์ได้ 2 ประเภท ดังนี้

1. ภาพพื้นฐานประวัติศาสตร์ (Historically-based Scenario หรือ Future History) หมายถึง มโนภาพที่เกิดจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากอดีตและข้อมูลปัจจุบันว่าจะนำไปสู่ออนาคตได้อย่างไร
2. ภาพแห่งอนาคต (Images of Future) หมายถึง มโนภาพที่กล่าวถึงอนาคตโดยไม่มีรายละเอียดที่ชัดเจนเกี่ยวกับปัจจัยที่จะนำไปสู่ออนาคต

การสร้างและวิเคราะห์ฉากทัศน์แห่งอนาคต

สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2562: 84) กล่าวว่า การสร้างและวิเคราะห์ฉากทัศน์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการกำหนดทางเลือกหรือสถานการณ์แห่งอนาคต ใช้ในการประกอบการตัดสินใจ การวางแผนกลยุทธ์ หรือการกำหนดนโยบายเพื่อรองรับความเป็นไปได้และความไม่แน่นอนของอนาคต โดยสิ่งจำเป็นในการสร้างและวิเคราะห์ฉากทัศน์ ได้แก่ 1) ข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์ครอบคลุมทุกมิติ ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อองค์กร ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับฉากทัศน์ในอนาคต เช่น สารสนเทศด้านเศรษฐกิจ แนวโน้มเทคโนโลยี นโยบาย 2) ความมุ่งมั่นของผู้นำองค์กร 3) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพที่สามารถประสานสร้างความร่วมมือของทุกภาคส่วนเพื่อกำหนดฉากทัศน์ที่ชัดเจนและมีความเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติมากที่สุด การสร้างและวิเคราะห์ฉากทัศน์สามารถดำเนินการได้ตาม 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดหัวข้อหรือประเด็นคำถามเริ่มด้วยการอภิปรายระดมสมองเพื่อกำหนดขอบเขตหัวข้อหรือประเด็นที่ต้องกำสร้างฉากทัศน์ให้มีความชัดเจน หรือหากหัวข้อมีความชัดเจนแล้วอาจให้ผู้เข้าร่วมเสนอประเด็นคำถาม เช่น หัวข้อนั้นจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของผู้เข้าร่วมการประชุม หรือองค์กร ชุมชน ประเทศ และประชาคมโลกอย่างไร เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 2 เลือกขอบเขตเวลา (Time Horizon) ควรเริ่มต้นด้วยการแบ่งผู้เข้าร่วมประชุมเป็นกลุ่มย่อยแล้วให้แต่ละกลุ่มอภิปรายบริบทสภาพแวดล้อมและปัจจัยต่าง ๆ ในอดีตที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อ เช่น หัวข้อเกี่ยวกับนโยบายพลังงานในอีก 20 ปีข้างหน้า ควรเริ่มต้นด้วยการให้แต่ละกลุ่มย่อยอภิปรายวิวัฒนาการของนโยบายด้านพลังงาน ตลอดจนปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผล

กระทบต่อแวดวงพลังงานตลอดช่วงระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมาโดยผู้ควบคุมการประชุมอาจใช้รูปภาพ สื่อวีดิทัศน์ หรือประเด็นคำถามจากขั้นตอนที่ 1 เพื่อกระตุ้นผู้เข้าร่วมประชุม ให้หรือฟื้นความทรงจำ และแบ่งปันประสบการณ์ ความรู้สึกตนเองกับสมาชิกในกลุ่ม

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพล (Influential Factor) ต่อฉากทัศน์ “ปัจจัยขับเคลื่อน (Driver)” หมายถึง ปัจจัยที่พลวัตสูง หรือมีความไม่แน่นอนสูง และมีอิทธิพลต่ออนาคตสูง แต่ละฉากทัศน์จำเป็นต้องมีปัจจัยขับเคลื่อนที่แตกต่างกัน ในขณะที่ “ปัจจัยคงที่ (Constant)” คือ ปัจจัยที่มีความเป็นไปได้อย่างสูง (คงที่) แต่มีอิทธิพลต่ออนาคตสูง เช่นเดียวกับปัจจัยขับเคลื่อน ดังนั้น ทุกฉากทัศน์ในกระบวนการวิเคราะห์จึงต้องมีปัจจัยคงที่เหมือนกัน

ขั้นตอนที่ 4 กำหนดทางเลือก (Alternative) เป็นการวิเคราะห์ “ปัจจัยขับเคลื่อน” ที่ตรงกันข้ามกันใน 2 กรณี คือ 1) ในกรณีที่ปัจจัยนั้นจะเกิดขึ้นแน่นอน 2) กรณีที่ปัจจัยนั้นไม่เกิดขึ้น

ขั้นตอนที่ 5 สร้างเข็มทิศฉากทัศน์แห่งอนาคต (Future Compass) โดยคัดเลือกปัจจัยขับเคลื่อนที่สำคัญที่สุด 2 ปัจจัยจากขั้นตอนที่ 4 มาสร้างเป็นแกน X และแกน Y โดยมีจุดกึ่งกลาง เป็นตัวแทนของปัจจุบัน วงกลมเส้นประ คือ ขอบเขตเวลาของอนาคต (Time Horizon) ที่ต้องการศึกษาผลที่ได้จากขั้นตอนนี้ คือ เข็มทิศฉากทัศน์แห่งอนาคต ซึ่งมี 4 ควอดแรนต์ และแต่ละควอดแรนต์ คือ ฉากทัศน์ (Scenario) ที่สามารถใช้วิเคราะห์ในขั้นตอนนี้ต่อไป

ขั้นตอนที่ 6 สร้างเรื่องเล่า (Narrative) สำหรับแต่ละฉากทัศน์เรื่องเล่าถือเป็นหัวใจสำคัญของเทคนิคนี้ เรื่องเล่าที่มีข้อมูลครบถ้วนและเรียบเรียงลำดับความคิดที่ดีจะช่วยให้สามารถวิเคราะห์ฉากทัศน์และมองอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งคุณลักษณะของเรื่องเล่าที่ดี คือ 1) อธิบายและให้ข้อมูลปัจจัยขับเคลื่อนอย่างชัดเจน ครอบคลุมพลวัตการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน 2) นำเสนอความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (Causal Relations) ของปัจจัยคงที่และปัจจัยขับเคลื่อน ไม่ควรนำเสนอในเชิงลำดับระยะเวลา (Chronological Order) 3) สะท้อนผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อประเด็นที่กำลังวิเคราะห์อย่างรอบด้าน 4) เรื่องเล่าฉากทัศน์ควรมี “ชื่อเรื่อง (Title)” ที่น่าสนใจและสะท้อนเนื้อหาสาระโดยสังเขปของฉากทัศน์ เช่น สำหรับฉากทัศน์ที่ 1 ประเทศจีนประสบปัญหาวิกฤติ เศรษฐกิจและเทคโนโลยีพลังงาน และพลังงานทางเลือกยังมีต้นทุนสูง อาจตั้งชื่อฉากทัศน์ว่า “วิกฤติพลังงานโลก (Global Energy Crisis)” เนื่องจากวิกฤตการณ์ ทางเศรษฐกิจในประเทศจีนซึ่งเป็นประเทศผู้บริโภคพลังงานที่สำคัญของโลกมีแนวโน้มส่งผลกระทบต่อประเทศอื่น ๆ ทั้งในภูมิภาคเอเชียและภูมิภาคอื่นที่มีความสัมพันธ์ทางการค้าใกล้ชิดกับจีน

ขั้นตอนที่ 7 วิพากษ์ผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้นในแต่ละฉากทัศน์ ขั้นตอนนี้อาจแบ่งผู้เข้าร่วมเป็นกลุ่มย่อยเพื่ออภิปรายระดมความคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นในแต่ละฉากทัศน์ หรืออาจจะเป็นการอภิปรายความสมเหตุสมผล ความเป็นไปได้ หรือนัยยะเชิงปฏิบัติ (Practical Implication) ของฉากทัศน์

ฉากทัศน์แห่งอนาคตการศึกษาไทย

สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (2564: 19) นำเสนอข้อมูลฉากทัศน์ด้านการศึกษาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยนำเสนอเป็นสถานการณ์พัฒนาการศึกษาที่ใช้เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาและขับเคลื่อนการศึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้น ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสังคมมากขึ้น ผู้เขียนได้สรุปและนำเสนอข้อมูลสถานการณ์การศึกษาแต่ละช่วง ดังนี้

1. Learning Decomposes เป็นการเรียนที่ไม่สามารถนำไปตอบโจทย์ในการดำเนินชีวิตได้ ไม่ได้เรียนตามสิ่งที่ตนเองสนใจ การเรียนรู้เป็นเรื่องที่ถูกจำกัดและไม่ได้ปรับปรุงหลักสูตรหรือองค์ความรู้ที่ได้รับต่อผู้เรียน เนื่องจากข้อจำกัดเรื่องแหล่งข้อมูลที่ทันสมัย การเข้าถึง คุณภาพของผู้สอน รวมถึงรูปแบบของการเรียนการสอน

2. The Vicious Cycle Of Job Seekers ผู้เรียนส่วนใหญ่รู้สึกกดดันกับการเรียนรู้และเกิดการแข่งขันในวัยเรียน คุณภาพของการเรียนรู้ที่ได้รับส่วนมากยังขึ้นอยู่กับโอกาส และเศรษฐกิจทางสังคม มีการเพิ่มขึ้นของการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา แต่ยังไม่ทั่วถึงในสถาบันและองค์กรการศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับวุฒิการศึกษา และไม่เห็นความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิตนอกห้องเรียน

3. Never –Ending Learning การเรียนรู้เป็นเรื่องของคนทุกวัย สังคมมีรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต เรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้ง่ายและสนุกมากขึ้น เนื้อหาสอดคล้องกับทักษะแห่งอนาคต ครูและหน่วยงานพัฒนาบุคลากรทั้งภาครัฐและเอกชนมีหน้าที่ในการแนะนำการสอน ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข ได้เรียนในสิ่งที่รักและสนใจ มีหลักสูตรและแหล่งข้อมูลให้ศึกษาอย่างหลากหลาย มีทักษะเป็นที่ต้องการและตลาดงานรองรับ

4. Design Your Ideal Life ระบบการเรียนรู้ของประเทศเป็นระบบการสะสมหน่วยการเรียนรู้ (Credit Bank) ตลอดชีวิต มีเทคโนโลยีการวางแผนการเรียนรู้ผ่านปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) ร่วมกับผู้เรียนเป็นแผนรายบุคคล เพื่อการค้นพบตนเองและนำทักษะไปต่อยอดในการทำงานได้ตรงความสนใจและเกิดประโยชน์ต่อสังคมอย่างเต็มที่ มีเทคโนโลยีช่วยส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ สังคมไม่มีการตัดสินจากวุฒิการศึกษา สื่อการเรียนรู้หลักสูตร และรูปแบบการเรียนรู้มีให้เลือกหลากหลาย ผู้เรียนรู้สึกสนุกกับการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมในเมืองเอื้อต่อการเรียนรู้ การเรียนเกิดได้ทุกสถานที่ ทุกเวลา สำหรับผู้คนทุกช่วงวัย

พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

การศึกษาคือรากฐานสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพอันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าซึ่งการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เน้นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในยุคใหม่อย่างสร้างสรรค์และมีความรับผิดชอบต่อสังคมถือว่าเป็นความท้าทายของโรงเรียนหรือสถาบัน การศึกษาต่างๆในการพัฒนากระบวนการทัศน์ใหม่เพื่อสร้างนวัตกรรมการบริหารการศึกษาสู่การพัฒนาการศึกษาเพื่อการเปลี่ยนแปลงที่สามารถเชื่อมโยงการพัฒนาคนการพัฒนาชุมชนและสร้างกระบวนการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์โลกอนาคตการศึกษาจึงเป็นความคาดหวังจากทุกภาคส่วนว่าจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวซึ่งแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-580) เป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันอันจะก่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าวตามระยะเวลาที่กำหนดในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) อันเป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยซึ่งต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”(แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 -2580). 2561: 4) และในปัจจุบันพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พุทธศักราช 2562 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2562 เนื่องจากต้องการพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอันเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพ มีความใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถอยู่และทำงานร่วมกับผู้อื่นซึ่งมีความแตกต่างหลากหลายได้ มีความรู้เท่าทันโลกและมีทักษะในการประกอบอาชีพตามความถนัดของผู้เรียนแต่ละคนและรัฐให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม ร่วมพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพและลดความเหลื่อมล้ำในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างแท้จริง ดังนั้นจึงกำหนดให้มีพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ซึ่งเป็นพื้นที่ปฏิรูปการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมการศึกษาอันเป็นการนำร่องในการกระจายอำนาจและให้อิสระแก่หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพและลดความเหลื่อมล้ำ อีกทั้งมีการขยายผลนวัตกรรมจัดการเรียนการ

สอนและวิธีการปฏิบัติที่ดีไปในสถานศึกษาอื่น (ราชกิจจานุเบกษา. 2562: 102) โดยจังหวัดเชียงใหม่เป็น 1 ใน 8 จังหวัดนำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา มีคณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา คณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ มีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ (พ.ศ. 2565-2569) กำหนดทิศทางการขับเคลื่อนโดยใช้แผนพัฒนา แผนยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งขณะนี้อยู่ในห้วงปี 2565 – 2569 มีการวิเคราะห์แนวโน้มอนาคตของเมืองเชียงใหม่ และได้มีการกำหนดสมรรถนะ “ละอ่อนเชียงใหม่” ซึ่งเมืองของเชียงใหม่เป็นเมืองแห่งศิลปะ เมืองแห่งการสัญจร เมืองแห่งวัฒวอาราม และเมืองแห่งนวัตกรรม ที่จะเน้นในเรื่องของเศรษฐกิจ การเติบโต การบริการที่มีคุณภาพเป็นเมืองอัจฉริยะผู้คนฉลาดเลือก รวมทั้งกรอบแนวทาง ได้มีวิสัยทัศน์ของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ว่า “เชียงใหม่...นครแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีความสุข” โดยมีภารกิจการขับเคลื่อน 4 ภารกิจ คือ ภารกิจที่ 1 จะสร้างความเสมอภาคการศึกษาตลอดชีวิต ภารกิจที่ 2 จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาเชิงสมรรถนะแห่งอนาคตภารกิจที่ 3 จะเร่งพัฒนานวัตกรรมและองค์ความรู้ การจัดการเรียนรู้ที่ไร้ขีดจำกัด และภารกิจที่ 4 จะยกระดับขีดสมรรถนะการบริหารจัดการเรียนรู้เชิงพื้นที่ และจังหวัดเชียงใหม่ได้แถลงเจตนารมณ์ที่จะมุ่งมั่นที่จะเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาตลอดชีวิตที่มีความสุขสำหรับคนทุกช่วงวัย บนหลักการจังหวัดการศึกษาสถานศึกษาจัดการตนเองตามเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ. พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 โดยใช้จังหวัดเป็นฐาน ซึ่งที่ผ่านมาในจังหวัดเชียงใหม่จะเดินตามมาตรา 5 ตามประสงค์ของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาในเรื่องของการคิดค้นและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เพื่อการคิดค้นและพัฒนานวัตกรรม การลดความเหลื่อมล้ำ การกระจายอำนาจให้อิสระและการสร้างและพัฒนากลไกการจัดการศึกษา (ศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่. 2564: 8)

สถานศึกษาพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาในอำเภอแม่แจ่ม

อำเภอแม่แจ่มเป็นดินแดนแห่งหนึ่งที่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของจังหวัดเชียงใหม่ มีหมู่บ้านอยู่ตามที่ราบและกระจัดกระจายอยู่ตามหุบเขาใหญ่น้อยที่ล้อมรอบเรียงรายอยู่ มองจากที่สูงลงมาจะเหมือนแอ่งกระทะ มีลำน้ำไหลผ่านท่ามกลางมวลพฤกษชาตินานาพันธุ์ที่ปรากฏอยู่ในดินแดนสุวรรณภูมิ ปนชวกรมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ พื้นที่อยู่ห่างไกล และมีสถานศึกษา จำนวน 55 แห่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 6 จำนวน 50 โรงเรียน และใน 50 โรงเรียนมี 12 โรงเรียนเป็นโรงเรียนที่เข้าร่วม โรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ที่มีบริบทที่ใกล้เคียงและแตกต่างกันออกไป โดยการศึกษาในครั้งนี้เพื่อ แสดงฉกทัศน์แห่งอนาคตการศึกษา จากวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

วิสัยทัศน์การศึกษา

ความหมายวิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์ หมายถึงภาพอนาคตของผู้บริหารและสมาชิกในองค์กรที่เป็นความใฝ่ฝัน ความต้องการในอนาคตสะท้อนความคิดเชิงรุกและเชื่อมั่นว่ามีความเป็นไปได้ มีการกำหนดจุดหมายปลายทางที่เชื่อมโยงกับภารกิจ ค่านิยม และความเชื่อเข้าด้วยกัน แล้วมุ่งสู่จุดหมายปลายทางที่ต้องการ ซึ่งชัดเจน ทำทนายมีพลังและมีความเป็นไปได้ (วิไล ตั้งจิตสมคิด. 2544: 209) สอดคล้องแนวคิดของบรูซซี ศิริมหาสาร ที่สรุปว่า วิสัยทัศน์คือ การมองภาพตลอดแนวของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งอยู่ในวิสัยที่เป็นไปได้ ไม่ใช่เรื่องเพ้อฝัน (ทองใบ สุดซารี. 2551: 99) หมายถึง การกำหนดอนาคตขององค์การอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในด้านการปรับเปลี่ยนภารกิจใหม่ การใช้ประโยชน์จากบุคลากรให้เกิดคุณค่าสูงสุด และการพัฒนาระบบการให้บริการลูกค้าและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด เพื่อขับเคลื่อนให้องค์การก้าวไปสู่องค์กรแนวหน้าอยู่ตลอดเวลา ผ่านการกรองด้วยเหตุและผลแล้วเป็นไปได้หรือความคาดหวังของผู้บริหารระดับสูงเพื่อให้ทุกคนในองค์กรเห็น

เป้าหมายร่วมกัน (อนุพงศ์ อวิรุทธา. 2566: ออนไลน์) หมายถึงจินตนาการเกี่ยวกับอนาคตขององค์กร เป็นการชี้ถึงทิศทางที่องค์กรต้องการที่จะมุ่งไป วิสัยทัศน์จะอธิบายถึงความปรารถนา หรือความทะเยอทะยานสำหรับอนาคตขององค์กร แต่จะไม่ระบุถึงวิธีการที่จะนำไปสู่ความมุ่งหมายนั้นอย่างชัดเจน (พสุ เดชะรินทร์. 2566: ออนไลน์) จึงหมายถึงการฉายภาพ มองภาพคิดจินตนาการในอนาคต (เสนห์ จุ้ยโต. 2552: 73)

ความสำคัญวิสัยทัศน์

ในปัจจุบันวิสัยทัศน์เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นสำหรับองค์กร ที่จะเป็นตัวชี้แนะแนวทางการบริหารองค์กรและสร้างแรงบันดาลใจ ในการที่จะนำองค์กรไปสู่เป้าหมายที่ต้องการได้ วิสัยทัศน์เป็นเสมือนความใฝ่ฝันที่ใช้นำทางให้ทุกๆ คนในองค์กรเดินไปในทางเดียวกันมุ่งไปสู่อนาคต เพื่อขับเคลื่อนองค์กรไปในทิศทางและแนวทางที่กำหนดโดยผู้บริหารวิสัยทัศน์มีความสำคัญต่อผู้บริหาร ผู้ร่วมงานและความก้าวหน้าขององค์กรในการดำเนินงาน

วิสัยทัศน์มีหน้าที่อย่างน้อย 5 ประการ คือ

1. สร้างภาพ
2. เชื่อมหน่วย (หรือองค์กร) กับวัตถุประสงค์
3. ให้พลังความมุ่งมั่นแก่สมาชิกเพื่อค้นหาบทบาทของตนเอง
4. ให้มาตรฐานของประสิทธิผล (มาตรฐานของปัจเจกบุคคล หน่วยงาน และองค์กรเพื่อเปรียบเทียบกับความสำเร็จ)

5. เป็นตัวกระตุ้นเร้าจิตใจและอารมณ์ของ หน่วยงานให้เกิดความสมัคสมานสามัคคี (ชาญชัย อาจินสมาจาร. 2500: 149)

วิสัยทัศน์ ที่ถูกต้องขององค์กรที่จะก้าวเข้าสู่อนาคต คือ การมีความคิดที่ถูกต้อง เพราะความคิดดังกล่าวจะเป็นสิ่งที่จูงใจให้บุคคลดำเนินการตามที่พวกเขาได้คิดไว้ล่วงหน้า

ความสำคัญของวิสัยทัศน์เป็นสิ่งที่ควรพิจารณา ได้แก่

1. การมีวิสัยทัศน์ที่ถูกต้องจะช่วยให้สามารถดึงดูด (Attract) บุคลากรที่มีความ สามารถสูงเข้าไปร่วมทำงาน
2. การมีวิสัยทัศน์ที่ถูกต้องจะช่วยให้วิถีชีวิตบุคลากรมีคุณค่า (Creator Meaning in Workers' Lives)
3. การมีวิสัยทัศน์ที่ถูกต้องจะช่วยสร้างมาตรฐานการทำงานชั้นเยี่ยมในองค์กร (Establishes a Standard of Excellence) เข้าใจเป้าหมายและทิศทางการทำงานขององค์กร
4. การมีวิสัยทัศน์ที่ถูกต้องจะช่วยให้ประจวบเหมาะที่เชื่อมโยงระหว่างปัจจุบันและอนาคตเข้าด้วยกันอย่างเหมาะสม (Bridges the Present and Future) (ทองใบ สุธาชัย. 2542: 101-102) และช่วยกำหนดทิศทางองค์กรในการเปลี่ยนแปลงองค์กร ช่วยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ฝึกสอนทีมงาน (เสนห์ จุ้ยโต. 2552: 79-81)

วิสัยทัศน์จึงมีความสำคัญในการพัฒนางานต่างๆ ในองค์กรซึ่งวิสัยทัศน์เป็นภาพที่ผู้บริหารองค์กรและบุคลากรในองค์กรได้ร่วมกันวางไว้เพื่อให้เป็นตัวกำหนดความสำเร็จของการทำงานในองค์กรวิสัยทัศน์จึงมีความสำคัญมาก

วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารเป็นบุคคลที่นำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายและสามารถบริหารงานในสถานศึกษาของตนให้ประสบความสำเร็จ การนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงนั้นจะต้องเริ่มต้นด้วยวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนก่อนเป็นอันดับแรก เพราะนั่นคือการกำหนดทิศทาง เป็นการวางเป้าหมายในอนาคต

วิสัยทัศน์ของผู้บริหารมีผลต่อทิศทางการจัดการศึกษา

ดังนั้น วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นคุณสมบัติของผู้บริหารที่สามารถมองเห็นภาพในอนาคตของสถานศึกษาที่ต้องการจะให้เป็นไปได้อย่างชัดเจนโดยภาพนั้นต้องสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา มีความเป็นไปได้ และสามารถมองเห็นวิธีการปฏิบัติที่จะนำสถานศึกษาให้บรรลุความต้องการเน้นวิสัยทัศน์เป็น ภาพอันชัดเจนที่สะท้อนให้เห็น

เป้าหมาย ค่านิยม ปรัชญา และความเชื่อที่สมาชิกของสถานศึกษาร่วมกันยึดถือ วิสัยทัศน์ที่แท้จริงต้องเป็นวิสัยทัศน์ร่วมที่สมาชิกช่วยกันผลักดันสานฝัน อันเป็นผลจากความสามารถคิดอ่าน ผสานเข้ากับประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมของสมาชิก และเป็นผลจากความสามารถในการเก่งคิด เก่งคน และเก่งงานของผู้บริหารสถานศึกษา วิสัยทัศน์จะเกิดได้ก็ต่อเมื่อมีเป้าหมายที่ชัดเจน (ชลาลัย นิมิบุตร. 2553)

ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ได้ 2 แนวทาง คือ

1. โดยการหลอมวิสัยทัศน์นั้นลง ในปรัชญาของสถานศึกษา และกำหนดนโยบาย โครงการ เพื่อนำปรัชญาของสถานศึกษาไปปฏิบัติจริง

2. โดยการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับสมาชิกแต่ละคน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาควรมีคุณลักษณะ 5 ประการ คือ มีทักษะการสื่อสารที่ดี แสดงออกถึงวิสัยทัศน์ของตนอย่างเด่นชัด วางตนให้เป็นที่ไว้วางใจได้ มีความมั่นใจ ในตนเองและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น (Sashkin, M. 1988)

สรุป

จากการศึกษา การวิเคราะห์วิสัยทัศน์ จากวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ได้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของพื้นที่นวัตกรรมจังหวัดเชียงใหม่ว่า “เชียงใหม่...นครแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีความสุข” โดยมีภารกิจการขับเคลื่อน 4 ภารกิจ สรุปได้ว่า ผู้บริหารได้แสดงวิสัยทัศน์สอดคล้องกับภารกิจที่ 4 ยกระดับขีดสมรรถนะการบริหารจัดการเรียนรู้เชิงพื้นที่ ที่มากที่สุด ถัดมาสอดคล้องภารกิจที่ 2 จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาเชิงสมรรถนะแห่งอนาคต ต่อมา ภารกิจที่ 1 จะสร้างความเสมอภาคการศึกษาตลอดชีวิต และ ภารกิจที่ 3 จะเร่งพัฒนานวัตกรรมและองค์ความรู้ การจัดการเรียนรู้ที่ไร้ขีดจำกัด ตามลำดับ ดังนั้นจากการวิเคราะห์วิสัยทัศน์ จากวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรม อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ จึงสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาของโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรม อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ มีการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นต่อการยกระดับขีดสมรรถนะการบริหารจัดการเรียนรู้เชิงพื้นที่ โดยมุ่งการจัดการศึกษาที่ใช้บริบทเชิงพื้นที่มาออกแบบทิศทางผ่านมุมมองวิสัยทัศน์ที่เป็นภาพแห่งอนาคต

เอกสารอ้างอิง

คณะอนุกรรมการยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่. (2564). **ยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่**. เชียงใหม่: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่.

ชลาลัย นิมิบุตร. (2553). **วิสัยทัศน์กับผู้บริหาร**. สืบค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2566, จาก <https://kosut158.blogspot.com/2010/02/blog-post.html> .

ทองใบ สุดซารี. (2542). **ทฤษฎีองค์การ : วิเคราะห์แนวความคิด ทฤษฎีและการประยุกต์**. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.

ทองใบ สุดซารี. (2551). **ภาวะผู้นำ : กลไกขับเคลื่อนองค์กรแห่งการเรียนรู้**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ.2562.(2562. 30 เมษายน). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 136 ตอนที่ 56ก. น. 102-120.

พสุ เดชะรินทร์. **กลยุทธ์**. สืบค้นเมื่อ 23 ตุลาคม 2566, จาก <http://www.chulapedia.chula.ac.th/index.php?title=>

วิลัย ตั้งจิตสมคิด. (2544). **การศึกษาและความเป็นครูไทย**. กรุงเทพมหานคร : โอ เอส พริ้นติ้งเฮาส์.

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2562). **ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561-2580**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ.
- สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2562). **เครื่องมือการมองอนาคต FOESIGHT TOOLS**. กรุงเทพฯ: สถาบันการมองอนาคตนวัตกรรม (IFI) สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ. (2564). **Futures and Beyond: Navigating Thailand toward 2030**. สืบค้นเมื่อ 24 ตุลาคม 2566, จาก <https://nia.or.th/pdf/books/Future%20of%20LEARNING.pdf>
- เสน่ห์ จัฏโฑ. (2552). **วิสัยทัศน์และกลยุทธ์ผู้นำยุคใหม่**. นนทบุรี: พับลิเคชั่นส์.
- อนุพงศ์ อวีรุทธา. (2566). การพัฒนาองค์กร จากการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และการสร้างค่านิยมในองค์กร. สืบค้นเมื่อ 23 ตุลาคม 2566, จาก <https://blog.addnine.com/web/kanokpong6184fdb459a27aa> 695.
- Sashkin, M. (1988). **The visionary principal: School leadership for the next century**. *Education and Urban Society*, 20(3), 239-249.

การพัฒนาารูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชน
โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1
THE DEVELOPMENT OF AN EDUCATIONAL MANAGEMENT MECHANISM MODEL BASED ON
COMMUNITY INNOVATION AT BAN MUANG KAO "SRI INTHRATIT" SCHOOL
SUKHOTHAI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

อุไรวรรณ โพนินาค¹

Uraivan Phonark¹

Corresponding Author E-mail: sriinschool@gmail.com

Received: Nov 08, 2023; Revised: Dec 21, 2023; Accepted: Dec 26, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อสร้างและหาคุณภาพรูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์” 2) เพื่อทดลองใช้รูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์” โดยศึกษาความคิดเห็นในการดำเนินการ ศึกษาประสิทธิผล และศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 20 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 10 คน ตัวแทนนักเรียน จำนวน 10 คน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 10 คน และตัวแทนผู้ปกครองของนักเรียน จำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ในปีการศึกษา 2563 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชน 2) แบบประเมินความคิดเห็นในการดำเนินการตามรูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชน 3) แบบประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชน 4) แบบสัมภาษณ์ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยพบว่า

1) รูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์” ประกอบด้วย 3 มิติ ได้แก่ มิติกลไกการบริหารจัดการศึกษา มิติการมีส่วนร่วมของชุมชน และมิติการจัดการเรียนรู้ที่ยั่งยืน ซึ่งแต่ละมิติมีส่วนประกอบที่สัมพันธ์กัน โดยใช้กลวิธีดำเนินการมีส่วนร่วมตามหลักบริหาร PDCA และมีผลการประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมาก 2) การทดลองใช้รูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์” พบว่า ผลการประเมินความคิดเห็นในการดำเนินการตามรูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชนมีความคิดเห็นในระดับมาก ผลการประเมินประสิทธิผลมีความคิดเห็นในระดับมาก และผลการสัมภาษณ์ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จ ประกอบด้วย ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชน ความพร้อมของครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา การทำงานเป็นทีม และทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงานมีเพียงพอ

คำสำคัญ : รูปแบบกลไก,การบริหารจัดการศึกษา,นวัตกรรมชุมชน

ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

¹Director, Ban Muang Kao "Sri Inthrahit" School, Sukhothai, Sukhothai Primary Educational Service Area Office 1

Abstract

The purposes of this research were 1) to construct and verify the educational management mechanism model based on community innovation at Ban Muang Kao "Sri Inthrahit" School and 2) to try out the educational management mechanism model based on community innovation at Ban Muang Kao "Sri Inthrahit" School by studied opinions in operations, effectiveness study and studied the factors contributing to success. The sample group was 20 experts, 10 teachers and educational personnel, 10 students, 10 basic education institution committee members and 10 student parents in 2020 academic year, selected through Purposive Sampling. The research tools were evaluation forms and interview form. The data were analyzed using means, standard deviations and content analysis. The research results were as follows;

1. The educational management mechanism model based on community innovation at Ban Muang Kao "Sri Inthrahit" School consisted of 3 main dimensions: mechanism of educational management, community participation, and sustainable learning management dimensions. Each dimension had interrelated components and employed participatory strategies in accordance with the PDCA management principles and the results of the evaluation of opinions about appropriateness and feasibility was at the high level. 2. The result of the evaluation of opinions about operations was at the high level. The result of the effectiveness was at the high level. The results of the interview on factors contributing to success include: leadership of school administrator, community participation, teachers and educational personnel readiness, teamwork and sufficient resources.

Keywords: Mechanism Model, Educational Management, Community Innovation

บทนำ

บทบาทการจัดการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนการพัฒนาที่มุ่งเน้นให้มีการส่งเสริมเมืองสุโขทัยสร้างสรรค์ ได้รับการปลูกฝังเด็กและเยาวชนในพื้นที่ให้เกิดการเรียนรู้ โดยมีจุดมุ่งหมายบูรณาการและผสมผสานศิลปะและหัตถกรรมสร้างสรรค์สู่สายตาประชาชนและสามารถให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สาระที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการเปลี่ยนแปลงของคนสุโขทัย การพัฒนากรอบหลักสูตรเมืองสร้างสรรค์สุโขทัยด้านหัตถกรรมและศิลปะพื้นบ้านนั้น เป็นสิ่งที่จะเป็นกรอบสำคัญในการสร้างสรรค์และส่งเสริมการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องกับผู้เรียนและสร้างความยั่งยืนในการก้าวสู่วิถีชีวิตการทำงานและสามารถต่อยอดภูมิปัญญา ที่มีอยู่ให้เกิดการขยายตัวในปัจจุบัน และเป็น การสร้างความมั่นคงและทางเลือกการใช้ชีวิตที่มีคุณภาพ สอดคล้องและเป็นไปตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 (ราชกิจจานุเบกษา. 2562: 103-104) ที่อธิบายว่า พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ คัดค้านและพัฒนานวัตกรรมการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน รวมทั้งเพื่อ ดำเนินการให้มีการขยายผลไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอื่น ลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา กระจายอำนาจและให้อิสระแก่หน่วยงานทางการศึกษา และสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาเพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสร้างและพัฒนากลไกในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์” ได้ตระหนักถึงการจัดการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ กอปรกับบริบทของชุมชนรอบบริเวณโรงเรียนมีลักษณะคล้ายชุมชนเมือง มีอาณาเขตติดกับอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย มีแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญๆ ทั้งโบราณสถาน โบราณวัตถุ ส่งผลให้โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์” ได้มี แนวนโยบายในการบริหารจัดการศึกษาที่เน้นการจัดการศึกษาโดยใช้ฐานชุมชน (Community-based Education Management: CBEM) บนฐานของระบบบริหารจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพหรือวงจรคุณภาพ (PDCA) จัดเป็นกิจกรรมปรับปรุงและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งอุทัย บุญประเสริฐ (2545: 32) อธิบายว่า วงจรคุณภาพ PDCA จัดเป็นกิจกรรมปรับปรุงและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินการตามแผนการตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไขในสายสนับสนุน การบริหารจัดการศึกษา จึงได้นำระบบวงจรคุณภาพ PDCA มาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกันเราควรรู้จัก ระบบวงจรคุณภาพ PDCA ที่ชัดเจนตามบริบทเชิงพื้นที่เชิงระบบตามหลักการ PDCA ตั้งแต่ ขั้นตอนวางแผน (Plan) ขั้นปฏิบัติ (Do) ขั้นตรวจสอบ (Check) ขั้นปรับปรุงพัฒนา (Act) โดยมีเป้าหมายให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

ผู้วิจัยเห็นว่าภายใต้กระบวนการทัศน์แห่งการเปลี่ยนแปลงของการบริหารจัดการศึกษาปัจจุบันที่เน้นการจัดการศึกษา และระบบการเรียนรู้ที่มีคุณภาพเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาคนและประเทศในทุกด้าน มีความจำเป็นต่อทุกภาคภาคเป็น อย่างยิ่ง ทำให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับสภาพและปัจจัยที่ส่งผลต่อทางการบริหารจัดการศึกษา บนฐานทรัพยากรทางวัฒนธรรม และนวัตกรรมชุมชน การจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ซึ่งจะเป็นข้อมูลพื้นฐานให้กับโรงเรียนและชุมชน ได้วางแผนในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของเยาวชน ได้รูปแบบและกลไกซึ่งเป็นวงจรการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยมี ลักษณะเด่นของการมีส่วนร่วมในการดำเนินการบริหารจัดการศึกษา ได้รูปแบบและกลไกทางการบริหารจัดการศึกษานบนฐาน นวัตกรรมชุมชน ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางของกระบวนการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยสถานศึกษา ร่วมกับชุมชนบริหารจัดการศึกษานบนฐานทรัพยากรนวัตกรรมชุมชน ผู้บริหารและคณะครูได้ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วม ดำเนินการในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน โดยการใช้ทรัพยากรที่มีคุณค่าของท้องถิ่นนำมาสืบทอด สานต่อให้แก่เยาวชนได้เรียนรู้ และขยายผลในวงกว้าง ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามสภาพจริงตามบริบทของท้องถิ่น ทั้งที่เป็นมรดกโลกและมรดก อันทรงคุณค่าของพื้นถิ่นสุโขทัย เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของทรัพยากรท้องถิ่นที่มีอยู่อย่างยั่งยืน ผู้เรียนมีทักษะในการสืบ

ทอดชนบธรรมเนียมทางวัฒนธรรม ที่เป็นมรดกโลกและมรดกอันทรงคุณค่าของพื้นที่ถิ่นสุขุทัย เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของทรัพยากรท้องถิ่นที่มีอยู่และเกิดการพัฒนาย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาคุณภาพรูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษานานาชาติชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์”
2. เพื่อทดลองใช้รูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษานานาชาติชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์” โดยมีวัตถุประสงค์ย่อย ดังนี้
 - 2.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นในการดำเนินการตามรูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษานานาชาติชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์”
 - 2.2 เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษานานาชาติชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์”
 - 2.3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษานานาชาติชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์”

การทบทวนวรรณกรรม

การพัฒนารูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษานานาชาติชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ผู้วิจัยได้การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องไว้ตามลำดับต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม
เป็นการพัฒนาที่มีการร่วมกันดำเนินกิจกรรมโดยร่วมกันกำหนดเป้าหมาย ทิศทางของการพัฒนา วิธีการดำเนินงานโดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกันมาร่วมแรงร่วมใจหลังจากดำเนินการผ่านไปของให้ทุกคนร่วมกันประเมินว่าผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร ดังนั้นกระบวนการมีส่วนร่วมมี 7 ประการ คือ 1) ร่วมคิดและร่วมกันประชุมกลุ่ม (Thinking and Meeting Together) 2) ร่วมตัดสินใจ (Making Decision Together) 3) ร่วมวางแผน (Planning Together) 4) ร่วมกันดำเนินการ (Acting Together) 5) ร่วมกันใช้ประโยชน์ (Using Together) 6) ร่วมกันดูแลรักษา (Maintaining Together) และ 7) ร่วมติดตามประเมินผล (Evaluating Together) (นิลมนี พิทักษ์. 2551: 20)
2. การจัดการเรียนรู้อย่างยั่งยืน
การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาที่ยั่งยืน สังคมที่มี การพัฒนาที่ยั่งยืนจึงต้องอาศัยการศึกษาเป็นกลไกในการดำเนินการ ซึ่งกลวิธีในการจัดการให้การศึกษาบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาคนให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน จะมีกลวิธีในการดำเนินงาน ดังนี้ 1) หลักสูตร - องค์ความรู้หลักในสาขาวิชาที่จะนำไปสร้างปัญญาในการแก้ปัญหา องค์ความรู้เกี่ยวกับปรากฏการณ์และการเปลี่ยนแปลงของปรากฏการณ์ปัจจุบันด้วยความเข้าใจ องค์ความรู้ที่มีครอบครัวและชุมชนเป็นฐานในการสร้าง 2) บุคลากร - ครูเป็นต้นแบบ ผู้เรียนมีความคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ มีจิตวิญญาณในการช่วยสร้างอนาคตให้คนรุ่นต่อไป 3) เป้าหมาย - สังคมแห่งปัญญา (education society) เศรษฐกิจสีเขียว (พอเพียงและไม่ทำลายทรัพยากรจนเกิดภัยพิบัติ) สิ่งแวดล้อม (ยืนยาวด้วยการทดแทนและช่วยอนุรักษ์ ใช้ตามความจำเป็น ไม่ใช่ความอยากหรือความต้องการ) และ 4) ผลสำเร็จ - สังคมที่มีการศึกษาตลอดชีวิต (Life-long education society) เศรษฐกิจที่เอื้ออาหารและพึ่งพาซึ่งกันและกันแบบกัลยาณมิตร สิ่งแวดล้อมที่เรียกคืนความหลากหลายทางชีวภาพและความหลากหลายที่เป็นพหุวัฒนธรรมของประชากรโลก การอยู่ร่วมกันฉันมิตรและมีความสุขที่ยั่งยืน (กาญจนา เกรงสี. 2559: 16-17)

3. แนวคิดเกี่ยวกับ PDCA (Deming Cycle)

การบริหารระบบคุณภาพขององค์กรทางการศึกษาที่ได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัยเสมอมาโดยอาศัยแนวคิดและหลักการของการพัฒนาองค์กรโดยทั่วไป เช่น แนวคิดการบริหารคุณภาพหรือวงจรคุณภาพ (PDCA) ที่เน้นขั้นตอนการทำงาน 4 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ ขั้นที่ 1 การวางแผน (Plan-P) ขั้นที่ 2 การปฏิบัติตามแผน (Do-D) ขั้นที่ 3 การตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน (Check-C) และขั้นที่ 4 การแก้ไขปัญหา (Act-A) ซึ่งขั้นตอนทั้ง 4 นั้น ต้องปฏิบัติต่อเนื่องไปไม่สิ้นสุดเป็นเหมือนวงจร (กระทรวงศึกษาธิการ. 2558: 2)

วงจรคุณภาพ (PDCA) เป็นกิจกรรมที่จะนำไปสู่การปรับปรุงงานและการควบคุมอย่างเป็นระบบอันประกอบด้วย การวางแผน (Plan) การนำแผนไปปฏิบัติ (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงแก้ไข (Act) กล่าวคือ จะเริ่มจากการวางแผน การนำแผนที่วางไว้มาปฏิบัติ การตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้ และหากไม่ได้ผลลัพธ์ตามที่คาดหวังไว้ จะต้องทำการทบทวนแผนการโดยเริ่มต้นใหม่อีกครั้งหนึ่งและทำตามวงจรคุณภาพซ้ำอีก เมื่อวงจรคุณภาพหมุนซ้ำไปเรื่อยๆ จะทำให้เกิดการปรับปรุงงานและทำให้ระดับผลลัพธ์สูงขึ้นเรื่อยๆ ดังนั้น การกระทำตามวงจรคุณภาพ จึงเท่ากับการสร้างคุณภาพที่น่าเชื่อถือมากขึ้นโดยจุดเริ่มต้นของวงจรคุณภาพอยู่ที่การพยายามตอบคำถามให้ได้ว่า ทำอย่างไรจึงจะดีขึ้น (วิฑูรย์ สิมะโชคดี. 2550: 43)

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

1. ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 20 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยผู้วิจัยกำหนดคุณสมบัติด้านใดด้านหนึ่งดังต่อไปนี้ เป็นผู้ชำนาญการ/รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 5 คน เป็นศึกษานิเทศก์ จำนวน 5 คน เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการ จำนวน 5 คน และเป็นผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้สอน จำนวน 5 คน

2. ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 10 คน ตัวแทนนักเรียน จำนวน 10 คน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 10 คน และตัวแทนผู้ปกครองของนักเรียน จำนวน 20 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง กำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนและบุคลากรในสถานศึกษา ตัวแทนนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และตัวแทนผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2563 รวมทั้งสิ้น 50 คน

3. ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 10 คน โดยมีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) คือเป็นครูและบุคลากรทางการศึกษา ในปีการศึกษา 2563 ได้แก่ รองผู้อำนวยการโรงเรียน และข้าราชการครูโรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์”

เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษานวัตกรรมการชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์” มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

2. แบบประเมินความคิดเห็นในการดำเนินการตามรูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษานวัตกรรมการชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์” มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3. แบบประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษานวัตกรรมการชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์” มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

4. แบบสัมภาษณ์ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษา บนฐานนวัตกรรมชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์” มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือประกอบด้วย 1) แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ 2) แบบประเมินความคิดเห็นในการดำเนินการ 3) แบบประเมินประสิทธิผล และ 4) แบบสัมภาษณ์ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จ มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาความรู้เกี่ยวกับการสร้างแบบประเมิน และแบบสัมภาษณ์
2. สร้างเครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล โดยเป็น แบบประเมิน 3 ฉบับ และแบบสัมภาษณ์ 1 ฉบับ
3. นำแบบประเมิน เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบหาค่าความเที่ยงตรง IOC (Item Objective Congruence Index) โดยแบบประเมิน และแบบสัมภาษณ์ทุกฉบับมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป และนำเครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

วิธีรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างทราบเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์” เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน
2. เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์” จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 20 คน ด้วยตนเอง
3. ดำเนินการบริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์”
4. เมื่อสิ้นสุดการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นในการดำเนินการตามรูปแบบ กลไก และประสิทธิผลของรูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์” โดยการแจกแบบสอบถามให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา ตัวแทนนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และตัวแทนผู้ปกครองของนักเรียน จำนวน 50 คน และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบ กลไก จากครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 10 คน โดยการใช้เทคนิคการสนทนากลุ่มแบบเจาะจง (focus group technique) ซึ่งประเด็นครอบคลุมปัจจัยที่เอื้อต่อปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์”

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. ค่าเฉลี่ย (\bar{X})
2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการสร้างและหาคุณภาพรูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษานานวัตกรรมการชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์”

รูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษานานวัตกรรมการชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์” กำหนดเป็นมิติหลักและองค์ประกอบย่อย ซึ่งมีมิติหลัก มี 3 มิติ โดยทุกมิติดังกล่าวเป็นกลไกที่ขับเคลื่อนด้วยของวงจรคุณภาพ (PDCA) มีส่วนประกอบในการดำเนินการที่สัมพันธ์และเชื่อมโยงกัน ดังนี้

1 มิติกลไกการบริหารจัดการศึกษานานวัตกรรมการชุมชน Muang Kao Model ประกอบด้วย 1.1) M: Modern Management มีการบริหารจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัย 1.2) U: Unity ความร่วมมือ สามัคคีของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง 1.3) A: Action การลงมือปฏิบัติจริง 1.4) N: New Idea การเรียนรู้และพัฒนาแนวคิดใหม่ 1.5) G: Good Governance การใช้หลักธรรมาภิบาล 1.6) K: Knowledge การสานต่อชุมชนให้เกิดองค์ความรู้ 1.7) A: Achievement การมุ่งสู่ความสำเร็จทางผู้เรียน 1.8) O: Organized การบริหารจัดการอย่างยั่งยืน

2 มิติการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้วยสังคมฐานความรู้ (Knowledge-based Society) มีชื่อเรียกย่อยๆ ว่า EPALI ประกอบด้วย 2.1) หลักการกระจายอำนาจไปยังประชาชนและชุมชน (Empowering People: E) 2.2) หลักการมีส่วนร่วมขององค์กรในชุมชน (Participatory Learning: P) 2.3) หลักการเอาพื้นที่เป็นตัวตั้ง (Area Focused: A) 2.4) หลักการยึดชีวิตหรือผู้เรียนเป็นตัวตั้ง (Life, Learners Centered: L) 2.5) หลักการจัดการศึกษาแบบบูรณาการสามระบบ (Integrated Education Systems Approach: I)

3 มิติการจัดการเรียนรู้อย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 3.1) จัดการศึกษานองค์ความรู้และภูมิปัญญาของชุมชน บนพื้นฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของชุมชน จนชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ 3.2) จัดการศึกษาตลอดชีวิต 3.3) จัดการศึกษาโดยยึดถือหลักการระดมทรัพยากร 3.4) จัดการศึกษาโดยกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาให้กับชุมชนท้องถิ่น

แนวคิดบนฐานของระบบบริหารจัดการศึกษาเชิงระบบ ที่เอื้อต่อการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนตามหลักการ PDCA ตั้งแต่ ขั้นตอนวางแผน (plan) ขั้นปฏิบัติ (do) ขั้นตรวจสอบ (check) ขั้นปรับปรุงพัฒนา (action) โดยมีเป้าหมายให้เกิดคุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์ โดยพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดตามหลักการบริหารที่มีคุณภาพเป็นระบบครบวงจร (PDCA) ที่เน้นการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษานานวัตกรรมการชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์”

ผลการประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษานานวัตกรรมการชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์” จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 20 คน ปรากฏผลดังนี้ ตารางที่ 1 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษานานวัตกรรมการชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์”

รูปแบบ กลไก	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. มิติกลไกการบริหารจัดการศึกษานานวัตกรรมการชุมชน Muang Kao Model	4.17	.48	มาก	4.26	.63	มาก
2. มิติการมีส่วนร่วมของชุมชน	3.99	.43	มาก	4.24	.74	มาก
3. มิติการจัดการเรียนรู้อย่างยั่งยืน	4.23	.46	มาก	4.34	.47	มาก
ภาพรวม	4.13	.39	มาก	4.28	.55	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมความเป็นไปได้ของรูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์” ในภาพรวม มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) และความเป็นไปได้ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายมิติ พบว่า มิติที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ มิติที่ 3 มิติการจัดการเรียนรู้ที่ยั่งยืน มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) และมิติที่มีความเหมาะสมน้อยที่สุด คือ มิติที่ 2 มิติการมีส่วนร่วมของชุมชน มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) และมิติที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด คือ มิติที่ 3 มิติการจัดการเรียนรู้ที่ยั่งยืน มีความเป็นไปได้ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$) และมิติที่มีความเป็นไปได้น้อยที่สุด คือ มิติที่ 2 มิติการมีส่วนร่วมของชุมชน มีความเป็นไปได้ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$)

2. ผลการประเมินความคิดเห็นในการดำเนินการตามรูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์”

ผลการประเมินความคิดเห็นในการดำเนินการตามรูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์” รวบรวมข้อมูลจากครูและบุคลากรทางการศึกษา ตัวแทนนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และตัวแทนผู้ปกครองของนักเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 50 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความคิดเห็นในการดำเนินการตามรูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์”

ความคิดเห็นในการดำเนินการตามรูปแบบ กลไก	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. รูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชนเป็นกระบวนการบริหารแบบใหม่	4.32	.82	มาก
2. บุคลากรที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันดำเนินการอย่างต่อเนื่อง	4.46	.58	มาก
3. รูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชนมีความโปร่งใส	4.28	.54	มาก
4. รูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชนทำให้เกิดการเรียนรู้	4.30	.46	มาก
5. รูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชนเกิดความสำเร็จในการเรียนรู้	4.26	.53	มาก
6. รูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชนเป็นการบริหารจัดการเรียนรู้ที่ดี	4.42	.54	มาก
7. รูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชนกระจายอำนาจไปยังประชาชนและชุมชน	4.36	.53	มาก
8. รูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชนเน้นการมีส่วนร่วมขององค์กรในชุมชน	4.38	.57	มาก
9. รูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชนจัดการศึกษาบนองค์ความรู้และภูมิปัญญาของชุมชน	4.22	.62	มาก
10. รูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชนยึดหลักการระดมทรัพยากร	4.34	.56	มาก
ภาพรวม	4.33	.25	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการประเมินความคิดเห็นในการดำเนินการตามรูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษา บนฐานนวัตกรรมชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์” ในภาพรวม มีความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นมากที่สุด คือ ข้อที่ 2 บุคลากรที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) และข้อที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 9 รูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชนจัดการศึกษาของครูและภูมิปัญญาของชุมชน มีความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$)

3. ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์”

ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์” รวบรวมข้อมูลจากครูและบุคลากรทางการศึกษา ตัวแทนนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และตัวแทนผู้ปกครองของนักเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 50 คน วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์”

ความคิดเห็นในการดำเนินการตามรูปแบบ กลไก	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ความเป็นประโยชน์	4.13	.33	มาก
2. ความเป็นไปได้	4.31	.36	มาก
3. ความเหมาะสม	4.30	.64	มาก
4. ความถูกต้อง	4.45	.62	มาก
ภาพรวม	4.30	.36	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์” ในภาพรวม มีความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) เมื่อพิจารณาเป็นด้าน พบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นมากที่สุด คือ ด้านที่ 4 ความถูกต้อง มีความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) และด้านที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ด้านที่ 1 ความเป็นประโยชน์ มีความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$)

4. ผลการสัมภาษณ์ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์”

ผลการสัมภาษณ์ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์” จากครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 10 คน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล โดยใช้เทคนิคการสนทนากลุ่มแบบเจาะจง (focus group technique) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปได้ดังนี้

1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ต้องเป็นผู้นำทางวิชาการในการจัดการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน โดยการสนับสนุนส่งเสริมให้ครูในโรงเรียนแสวงหาความรู้ร่วมกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ และสามารถเป็นที่ปรึกษาให้กับบุคลากรในสถานศึกษาได้

2 การมีส่วนร่วมของชุมชน โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรในชุมชน (เช่น กรรมการสถานศึกษา, ผู้ปกครองนักเรียน, ผู้นำชุมชน, ราษฎรชาวบ้าน, ผู้นำทางศาสนา, ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, ผู้นำกลุ่มสตรี ฯลฯ) เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษา

3 ความพร้อมของครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้บนฐานนวัตกรรมชุมชน ครูและบุคลากรต้องมีความตระหนักและมีส่วนร่วมกับชุมชน ซึ่งมีวิธีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกัน

4 การทำงานเป็นทีม ต้องมีการกำหนดบุคลากรหรือคณะทำงานในแต่ละโครงการ/กิจกรรมให้ชัดเจน เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินการสำเร็จตามเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ โดยมีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการเรียนรู้บนฐานนวัตกรรมชุมชน

5 ทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงาน ต้องมีเพียงพอในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้การดำเนินงานพัฒนาไปสู่เป้าหมายของแผนปฏิบัติการ/โครงการ

อภิปรายผล

พบประเด็นที่จะอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. จากผลการประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมความเป็นไปได้ของรูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษานวัตกรรมชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์” ที่มีความเหมาะสมในระดับมาก และความเป็นไปได้ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายมิติ พบว่า มิติที่มีความเหมาะสมมากที่สุดและและมิติที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด คือ มิติที่ 3 มิติการจัดการเรียนรู้อย่างยั่งยืน เนื่องมาจากผู้วิจัยได้ศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งได้เสนอแนวทางการจัดการศึกษาร่วมกับชุมชน ไว้ว่า 1) จัดการศึกษาบนองค์ความรู้และภูมิปัญญาของชุมชน บนพื้นฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของชุมชน จนชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ 2) จัดการศึกษาตลอดชีวิต 3) จัดการศึกษาโดยยึดถือหลักการระดมทรัพยากร 4) จัดการศึกษาโดยกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาให้กับชุมชนท้องถิ่น กระบวนการดังกล่าวชุมชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา รวมถึงช่วยระดมทรัพยากรต่างๆ มาช่วยการจัดการศึกษา รวมทั้งมีการพัฒนาที่มีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีที่เหมาะสมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน ซึ่งตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Sustainable Development แนวคิดนี้ได้ผนวกเข้ากับการจัดทำแผนพัฒนาประเทศทำให้เกิดแนวทางพัฒนาแบบใหม่ คือ การพัฒนาแบบยั่งยืน กลายเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาทุกสาขา ทุกๆ ประเทศ ปัจจุบันแนวความคิดในการพัฒนาแบบยั่งยืนเป็นเป้าหมายสำคัญ โดยที่แต่ละระบบสามารถพัฒนาไปสู่เป้าหมายตามแผนที่วางไว้ สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งกาญจนา เจริญศิริ (2559: 16-17) อธิบายว่า เนื่องจากการพัฒนาที่ยั่งยืนมีความเชื่อมโยงและเกี่ยวข้องกับองค์กรและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม การบริหารจัดการการศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน จึงมีความจำเป็นในการที่จะต้องสร้างเครือข่ายและทำงานร่วมกับผู้อื่นจากหน่วยงานต่างๆให้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์ความรู้ที่จะนำมาจัดการเป็นเนื้อหาในการให้การศึกษา

2. จากผลการประเมินความคิดเห็นในการดำเนินการตามรูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษานวัตกรรมชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์” ข้อที่มีความคิดเห็นมากที่สุด คือ บุคลากรที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากรูปแบบกลไกการบริหารจัดการศึกษานวัตกรรมชุมชนครั้งนี้ ได้พัฒนาขึ้นให้เห็นแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม ประกอบกับดำเนินการโดยใช้ยุทธวิธีสอดแทรกไปกับระบบการบริหารจัดการตามปกติในโครงการและแผนปฏิบัติการประจำปี แต่อาจมีความโดดเด่นในเรื่องเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน นำประโยชน์จากนวัตกรรมชุมชนมาเป็นฐานและเป็นแหล่งเรียนรู้ในการจัดการศึกษา จึงทำให้เป็นประโยชน์ในการสร้างความตระหนักของการรักษถิ่น มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานร่วมกัน เพราะเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษา นับเป็นการพัฒนาที่ดียิ่งในการให้ความช่วยเหลือในลักษณะของการทำงานร่วมกัน ยังเป็นการสร้างบรรยากาศความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน รวมทั้งยังสามารถระดมทรัพยากรจากท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของปราชญ์สำหรับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่น วัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน และงบประมาณที่โรงเรียนมี

ค่อนข้างจำกัดได้อีกด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของจิณฉัตร ปะโคทัง (2559: 41-42) ที่อธิบายว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน มีประโยชน์ต่อการบริหารและการจัดการศึกษา คือ เป็นการระดมผู้เชี่ยวชาญ และผู้มีประสบการณ์เพื่อร่วมกันจัดการศึกษา เปิดโอกาสให้ครูเจ้าหน้าที่และชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องสำคัญของโรงเรียน ขวัญและกำลังใจของครูดีขึ้น เป็นการระดมทรัพยากรด้านการเงินและด้านวิชาการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน สร้างสนับสนุนให้เกิดผู้นำใหม่ในทุกระดับ เพิ่มปริมาณและคุณภาพการติดต่อสื่อสาร สร้างความยืดหยุ่นในการทำงาน ทำให้เกิดการริเริ่มจัดทำโครงการใหม่เพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น การที่ครูและผู้บริหารมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณจึงเกิดแนวทางที่จะต้องใช้งบประมาณโดยประหยัด และเกิดประโยชน์สูงสุด เปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนในโรงเรียนได้เสนอความคิดเห็นในการปรับปรุงการศึกษา ชุมชนมีส่วนร่วมและสิทธิในการบริหารและจัดการศึกษา การบริหารและการตัดสินใจด้วยความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ และทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ออนไลน์และโครงการใหม่

3. จากผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์” ในภาพรวม มีความคิดเห็นในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นด้าน พบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นมากที่สุด คือ ด้านที่ 4 ความถูกต้อง แสดงให้เห็นว่า การที่ผู้วิจัยใช้การบริหารระบบคุณภาพในโรงเรียนต้องทำงานโดยใช้วงจร PDCA เป็นฐาน เป็นกระบวนการที่มีการกำหนดแผนหรือเป้าหมาย ทำงานตามระบบที่ออกแบบไว้ มีการประเมินผล หรือมีกระบวนการประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากระบบและตรวจสอบระบบที่ออกแบบไว้ว่ามีจุดบกพร่องอะไรบ้าง ซึ่งข้อมูลหลักฐานขั้นตอนนี้จะนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาในระยะต่อไป ทำให้ได้รูปแบบ กลไกที่มีประสิทธิภาพ สามารถปฏิบัติได้จริงในบริบทของสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของวิฑูรย์ สิมะโชคดี (2550: 43-47) ที่อธิบายว่า วงจรคุณภาพ (PDCA) เป็นกิจกรรมที่จะนำไปสู่การปรับปรุงงานและการควบคุมอย่างเป็นระบบอันประกอบด้วย การวางแผน (Plan) การนำไปปฏิบัติ (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงแก้ไข (Act) กล่าวคือ จะเริ่มจากการวางแผน การนำแผนที่วางไว้มาปฏิบัติ การตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้ และหากไม่ได้ผลลัพท์ตามที่คาดหมายไว้ จะต้องทำการทบทวนแผนการโดยเริ่มต้นใหม่อีกครั้งหนึ่งและทำตามวงจรคุณภาพซ้ำอีก เมื่อวงจรคุณภาพหมุนซ้ำไปเรื่อยๆ จะทำให้เกิดการปรับปรุงงานและทำให้ระดับผลลัพธ์สูงขึ้นเรื่อยๆ ดังนั้น การกระทำตามวงจรคุณภาพ จึงเท่ากับการสร้างคุณภาพที่น่าเชื่อถือมากขึ้นโดยจุดเริ่มต้นของวงจรคุณภาพอยู่ที่การพยายามตอบคำถามให้ได้ว่า ทำอย่างไรจึงจะดีขึ้น และสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2558: 2-4) ที่อธิบายว่า การจัดการศึกษา ไม่ว่าจะในระบบใหญ่ของประเทศหรือในระดับย่อยลงมา คุณภาพการศึกษาจะเกิดหรือมีขึ้นได้ ต้องอาศัยการบริหารจัดการที่ดี เพื่อนำไปสู่ผลผลิตหรือผลงานที่ตรงตามข้อกำหนด ความต้องการหรือความพึงพอใจความประทับใจ ความมั่นใจของผู้รับบริการ

4. จากผลการสัมภาษณ์ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบ กลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์” ที่พบว่า ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จประการแรกคือ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ต้องเป็นผู้นำทางวิชาการในการจัดการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน โดยการสนับสนุนส่งเสริมให้ครูในโรงเรียนแสวงหาความรู้ร่วมกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ และสามารถเป็นที่ปรึกษาให้กับบุคลากรในสถานศึกษาได้ เนื่องจากจากผู้บริหารจะต้องมีความสามารถและประสบการณ์จึงจะทำให้การบริหารงานประสบความสำเร็จได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Arnstein (1969: 215-217) ที่อธิบายว่า ผู้บริหารหรือผู้นำ นับว่าสำคัญที่สุดเป็นอันดับแรก เพราะหากว่าผู้บริหารไม่มีความต้องการที่จะให้เกิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมแล้ว ก็คงยากที่จะเกิดบรรยากาศการทำงานแบบประชาธิปไตย แม้ว่าผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาจะเรียกร้องก็ตาม แต่ถ้าผู้บริหารมีบุคลิกและปรารถนาที่จะให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมแล้ว การมีส่วนร่วมในการบริหารย่อมเกิดขึ้นได้อย่างง่ายดาย นอกจากนั้นผู้บริหารจะต้องมีความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารงาน เพราะการจะนำวิธีการบริหารแบบมีส่วนร่วมมาใช้นั้น มิใช่จะได้ทุกสถานการณ์ บางครั้งนำไปใช้กับองค์กรหนึ่งแล้วเกิดความสำเร็จ แต่เมื่อนำไปใช้กับอีกองค์กรหนึ่งอาจจะไม่ประสบความสำเร็จก็ได้ ทั้งนี้ปัจจัยความสำเร็จนั้นขึ้นอยู่กับเงื่อนไขหลายประการ เช่น เวลา สถานที่ ภาวะผู้นำ สถานการณ์ วิถีชีวิตของคนแต่ละ

สังคม เป็นต้น ดังนั้น ผู้บริหารหรือผู้นำจะต้องตระหนักในเรื่องเหล่านี้ และพิจารณาว่าในสถานการณ์ใดควรจะใช้เทคนิคการบริหารแบบใด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การดำเนินการตามกลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชน ควรพัฒนาโครงการ/กิจกรรมหรือขยายองค์ประกอบของมิติให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน และเหมาะสมกับบุคลากรที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการเหมาะสมทรัพยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในชุมชน เนื่องจากเป็นปัจจัยนำเข้าที่มีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการ

1.2 กลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชน หากมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ตามปกติจนพัฒนาให้เป็นวัฒนธรรมของโรงเรียนไปโดยอัตโนมัติ จะส่งผลถึงคุณภาพของการบริหารจัดการการเรียนรู้อย่างยิ่ง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยครั้งนี้มุ่งพัฒนารูปแบบกลไกการบริหารจัดการศึกษาบนฐานนวัตกรรมชุมชนของโรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์” โดยมีกลไกขับเคลื่อน 3 มิติที่ควบคู่ไปกับการปฏิบัติงานตามปกติ ทั้งนี้เพื่อให้กลไกมีกระบวนการดำเนินการที่ยั่งยืน จึงควรมีการศึกษาวิจัยระยะยาว เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถ มีเจตคติที่ดีจากการเรียนรู้บนฐานนวัตกรรมชุมชน โดยกำหนดโครงการ/กิจกรรมสอดแทรกไปในระบบการจัดการเรียนรู้ตามปกติ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). รายงานการปฏิรูปการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

กาญจนา เวงรังสี. (2559). การศึกษากับการพัฒนาที่ยั่งยืน Education for Sustainable Development (ESD). วารสาร สมาคมนักวิจัย, 21(2), 13-18.

จิณฉัตร ปะโคทัง. (2559). ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการศึกษา (ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์). วารสารบริหารการศึกษาบัวบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 15 (ฉบับพิเศษ), 1-8.

นิลฉณี พิทักษ์. (2551). เอกสารประกอบการสอนวิชาโรงเรียนกับชุมชน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น: คลังน่านาวิทยา.

พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562. (30 เมษายน 2562). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 136 ตอนที่ 56 ก. หน้า 102-120.

วิฑูรย์ สิมะโชคดี. (2550). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: เนตรนิมิตการพิมพ์.

อุทัย บุญประเสริฐ. (2545). การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Arnstein, S.R. (1969). A ladder of citizen participation. Journal of the American Planning Association, 4(35), 215-217.

ภาคผนวก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิอ่านบทความวารสารการบริหารการศึกษาและนวัตกรรมการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2566

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาตี ปณระราช	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐมน พันธุ์ชาติตรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชยากานต์ เรืองสุวรรณ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชยพล ธงภักดี	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อาจารย์ ดร.มีนมาส พรานป่า	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
อาจารย์ ดร.พนัส จันทร์ศรีทอง	มหาวิทยาลัยเกริก

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

รองศาสตราจารย์ ดร.เยาวเรศ ภักดีจิตร	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาธิต ทรัพย์รวงทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปพนสรณ์ โภธิพิทักษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติพิทย์ งามนิล	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์